

ARÓKASI

Arókasi Iőkatsopata Teópiromoni

¹ Nota Arókasi iőkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kãkiti ito iőkatsopatapekari ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki auakasaaki. ² Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti, kotxi Xesosi kamakiti atamatakani, isãkire oerekakani, sãpiretpekaua ate. ³ Nota apaka apaiaõkapekari ikinipoko Xesosi sãkire, ikamakiti pakini. Ininiã nota apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niőkatsopatini pite Teópiromoni. Merepitipanika ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti nisãpiretai, nitxaãpotako. ⁴ Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiã uatxa pimarotari ninoa oerekakiti atão inini.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini Sãpiretiko

⁵ Erotxi inakori Xoteoakori auíte inakasaakiua Xotéia tõpa, iusaaki auanãta sasetotxi Sakaria inakori. Sakaria auíte, apanakini sasetotxiakori auíte apaka, Apia inakori. Sakaria tanoro ouãka Isapeo otxaua. Oĩri, oãtokiri, oãtokiri iri imakinikana sasetotxi itxauana. Oãtokiri kitxakapirĩkari Moisesi itari Arão inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua. ⁶ Teoso nirekaãkitinanira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari ikinipoko iua paniãtakiti,

Apiananiri paniãtakiti. Atão inakaranoka ikamana. !Ikerokarina ikamakitina. ⁷Txamari !keenena. Isapeo !oposotari kamixi onini. Iuasaaki ikiomaneẽpekana.

⁸ ãti õti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parĩkauanãta Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuasaaki ninoatene iuaã parĩkauata. ⁹ Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misãkiretiko aikoti ãroini kamariãro arikini ãkapani, ininiã iuasaaki ninoa mereẽri Sakaria. Ininiã iua ãroã. ¹⁰ Sakaria aiko ãki kamariãro arikanãtakasaaki, mapara kãkiti apotiitakaniua misãkiretari Teoso.

¹¹ Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri tokiã Sakariamoni kamariãro arikikoãtaã takote. ¹² Sakaria atamatakasaakiri, itikoãkata, pĩkarauata itxa. ¹³ Teoso nitiri misãkiretari iua:

—Sakaria, kona pipĩkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaãkiti. Ininiã pĩtanoro Isapeo keenepitikaroko. Pitakauãkatariko pamarite Xoão. ¹⁴ Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kãkiti apaka. ¹⁵ Apiananirimoni apiari itxauako iua Xoão. Kona Xoão iãtapaniroko kapoãro. Erekaru Matamatakoti auariko iua ãkixinireẽ. Inoro irokota ãkipanika auakasaaki, Erekaru Matamatakoti auako iua ãkixinireẽ. ¹⁶ Iua Xoão anikanako itomaneri kãkiti Isaeo auakani Teosomoni. Apiananirimoni iua anikana. Ininiã iuaãkana ninoa kanapiriã iTeosonemonina, isãkire auikinina ãkapani. ¹⁷ Xoão apokako Apiananiri apokini apisapanika. Erekaru Matamatakoti sikataparataru Eríasi kitxakapiriãka. Iuatxikana Erekaru Matamatakoti sikataparatariko Xoão. Ikara atoko ininiã, iua oerekariko irĩtxi iuaãkana amaritena itiretinina ãkapani. Iua Xoão

oerekariko kākiti Teoso paniātakiti makamakani, imaerekanina itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani. Paimatirenako ninoa iusaakiko. Iua Xoão oerekariko kākiti iposope ininina Apiananiri apokini apisapanika —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

¹⁸ Ininiã Sakaria pimaãri:

—Kiãtokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nĩtanoro apaka kiomaneẽpeka —itxa.

¹⁹ Teoso nitiri apakapapireta:

—Niuãka Kapirio. Nota auari Teosokata ipaniātakiti nikamini ĩkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisãkiretini ĩkapani, ia erekari pirena niminapiretini ĩkapani. ²⁰ Txamari na pauikari nisãpiretakiti. Ia xika !kasãkireikaiko, kotxi nisãpiretakiti atãopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitikako. Apokasaaki, pimarotariko nisãkire atão ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisãkirauatini —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.

²¹ Iuasaaki kākiti mapara auakani iãtapanãtari Sakaria.

—Kiripa ikamanãta Sakaria aiko ãki? !Katimari —itxanãtana.

²² Ipokĩkasaaki !kasãkireikari. Ninoa kākiti imarotari Teoso misãkiretiniri iua aiko ãki itaponeẽ, kotxi !kasãkireikari. Iuakoãnokara imisãkiretana ninoa.

²³ Mapaõti iparĩka xipoka atoko aapokomoni isipeka. ²⁴ Eereka Isapeo kamixipeka otxa. On-apari ipi ipi ãti pakini kasiriti oaãpoko. !Osari ãtiãtaã.

²⁵ —Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa !nipẽtauataika kākiti apisatoõ. Keenepekanõ —otxa.

Kapiríeo Iokanataãka Mariamoni

²⁶ Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Kapiríeo Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tōpamoni. ²⁷ Iuaã iokanatari iua ãtokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona sirĩkapanika kikikata. Osãpiretapekari ãtokori Xosee inakori iuakata oĩtaniriuatini ĩkapani. Xosee atokiri kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviĩ inakori. ²⁸ Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:

—Ereẽkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereẽi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.

²⁹ Maria pĩkarauata Teoso nitiri sãkire okenakotakasaaki.

—Kinirepa ikara atoko itxa sãkireta? —otxa oãkixinireẽ.

³⁰ Teoso nitiri txaro:

—!Pipĩkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite. ³¹ Pimixiuatako, keene pitxako. Pitakauãkatariko pamarite Xesosi. ³² Iua

Apiatakari itxauako. Apiananiri ãkiri akiritaãkako. Teoso Apiananiri kamariko iua auĩtetxi ininiãua. Kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviĩni. Taviĩni auĩtetxi ininiua atokokana, Teoso txĩkitakariko Xesosi Xoteoakori auĩte ininiua.

³³ Ātipirika Xoteoakori auĩte, Xakooni apiko mekaniriakori auĩte, itxauako. Iua auĩtetxi ininiua lixipoka —itxaro oa.

³⁴ Ininiã oa:

—Kiãtokopa nitxa kikikata masirĩkatokano, keenepe ninini? —otxa.

³⁵ Teoso nitiri apakapapiretaro:

—Erekari Matamatakoti apokako pākixinireē. Apiananiri posotiire ākitaiko pite, ininiā amarini auakari Teoso ākiri akiritaākako. ³⁶ Pinoromane Isapeo kiomātxipe, iuaritika kamixiro oa. Kākiti sākirema: “!Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini. ³⁷ Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.

³⁸ —Nikamapitikariko Apiananiri nirekaākiti. Pisāpiretakiti iaōka ninirekapitika —otxa Maria.

Iuasaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

³⁹ Mapaōti napa atoko Maria katimariā sari oxiratarimoni, Xotéia tōpamoni. Iuaā osari sitatximoni. ⁴⁰ Oīroā Sakaria aapoko. Oākiritaro Isapeo:

—Ereēkai —otxa.

⁴¹ Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iuasaaki amarini otikakoākiri oākika. Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti itapararitika apoka Isapeo ākixinireē. ⁴² Iuasaaki otapararitika otxaro Maria:

—Kaiāopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni. ⁴³ Erekari Teoso kaminano nota, kotxi niauīte inoro motikaētano. Kinirepa ia erekari Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua. ⁴⁴ Nikenakotakasaakiri “Ereēkai” pininino, namarite nitikakoākiri oākika, ipoxokoniuatiniā. ⁴⁵ Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isākire. Pite auikari isikaenetakiti atāo isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

⁴⁶ Maria txari:

“Erekapitikari Apiananiri notamonikari.

47 Nipoxokoniuaata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaãkari itxaua.

48 Nipoxokoniuaata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua. Ìkorakanani eereka auakani kãkiti txanoko: ‘Teoso kamapoxokonitaro, erekari isikiniro,’ txanoko nota.

49 Nipoxokoniuaata, kotxi Teoso Apiananiri kam-inano posotiiiretxi. Maerekati !auari iua-moni.

50 Iua amonĩkari kãkiti iua paxitakani, kitx-akapirĩkarini, ìkorakanani auakani, eereka auakani apaka iamoniãka.

51 Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiiretxi. Teoso txĩkitakana kãkiti iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ãkixinireẽ iuikauana.

52 Teoso makatxakapekari auĩtetxi pataparari inakaniua. Eereka auĩtetxi !itxaikauana ninoa. Kãkiti poiãorini inakaniua Teoso kamari auĩtetxi ininiãuana.

53 Isikakienatari natxitakani. Iokanatarari katx-ineiroteri sini. Kona xatiki isikari iua-moni.

54 Imoianatapekana Xoteoakori, iua ìkapani parĩkauatakani. ! Imaxinĩkaretari iamoniĩkinina ninoa.

55 Kitxakapirĩka Teoso xinikari Apraãoni iamoniĩkini. Apaka iua tikini auakani ãtipirika iamoniãka, kotxi: ‘Nimoianataiko hĩte,’ itxa anirimanemoni kitx-akapirĩkarinimoni,”

otxa Maria.

⁵⁶ Okaikota ipi, āti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

⁵⁷ Amarini auini õti apopeka. Isapeo auãkitakari amarini kiki. ⁵⁸ Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso kaminaro oa, ininiã ninoa, Isapeo pakini poxokopeka itxana ninoa.

⁵⁹ Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarinimoni itakinina ïkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauãkatinirina, kotxi iri uãkatxikana ninoa nireka itakauãkatinirina.

⁶⁰ Txamari inoro:

—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.

⁶¹ Ininiã ninoa txaro:

—Pinirimane ātika kona Xoão txa uãkataua.

⁶² Ninoa pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka inirekaãkiti. ⁶³ Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: “Imi uãka Xoão.” Ininiã ikinimane tsorïkaãta. ⁶⁴ Iuasaakipeka Teoso sikaposotiiretari isãkirauatini:

—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.

⁶⁵ Kãkiti iua aapoko takote auakani pïkarauata. Teoso posotiire ipïkana. Ikara inakariene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratarari Xotéia tõpa, ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena.

⁶⁶ Kãkiti ikara inakariene kenakotakani tsorïkaãta:

—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.

Ikinimane imarotari Apiananiri nïkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

67 Iuasaaki Erekarī Matamatakoti sikaposoti-iretari Xoão iri Sakaria, ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:

68 “Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone, kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatzakinina ĩkapani, imapinakanina ĩkapani.

69 Teoso iokanatarī kãkiti maerekani makatzakakari kaposotiireri atemoni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.

70 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara Teoso sãkire.

71 Teoso txari: ‘Nimakatzakaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, homanatakini mokakanii tĩkane.’

72 Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirĩkarini:

‘Niamonĩkai. Nikamariko nikamaenetakiti hĩte ĩkapani,’ itxa ninoamoni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.

73 Kitxakapirĩka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: ‘Kona nimaxinĩkaretari nisikaenetakiti.

74 Nimakatzakapitikaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, ininiã hĩparĩkauata nota ĩkapani mapĩkaretika.

75 Ininiã hĩte auini erekari. Kona hĩkamari maerekati hãuapanika hinakasaaki,’ Teoso txari Apraãoni.

76 Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Apiananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika iposope inini ĩkapani.

- 77 Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatxakiniri maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.
- 78 Katiraõkiri aTeosone. Kaamonĩkareri iua. Ininiã iua tixinekiri apokako atemoni. Atokatxi pokĩkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã ! au aika, kotxi iua makatxakari amaerekani.
- 79 Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pĩkakani xinire. Ipiaã auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kimapore aimarotini ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani.”

Itxa Sakaria xikare.

80 Iua amarini aneẽ. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xoteoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makipakaniãtaã aua Xoõo.

2

Xesosi Iponaniini Pirena (Mateo 1.1-25)

¹ Iuasaaki Homanoakori auĩte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana initiriakori iaõtiniri ikini nape kãkiti iua auĩtetxi ininiãtaãua tõpa auakani, ikini aapokotxitikini uãka imakatxakini ĩkapani.

² Mitxi Sesa Akósito !ikamapanikari kãkiti iaõtiko. Iuasaaki Síria tixini auakani auĩte Sirénio inakori.

³ Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniiniãtaãna. Iuaã isikarina iuãkana.

⁴ Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ĩkapani. Ininiã ipotorika Nasaree sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereẽ sitatxitimoni. Iuaã isa, kotxi iuaã auĩtetxi Taviini kitxakapirĩka aua.

Taviini nirimane itxaua Xosee. ⁵ Isa Mariakata. Itanoro tĭkane oa. Iuasaaki !itakapanikaro. Kamixipeka otxa iuasaaki. ⁶ Pereẽ apoka itxana. Iuaã auakasaakina, aua itxa amarini. ⁷ Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mākaxi mataã oiapirikari, pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi kākiti imakanakiniãtaã imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auĩte Piratakani Pirena

⁸ Iuaãtaã Pereẽ sitatxiti mapotökire ĩkanõka kikiakori soti auĩte piratakani nĭkanãtari ipiraakorina. ⁹ Iuasaaki katimaritika Apiananiri nitiri iaxitikiri tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri iotximere iopinikari ninoa auiniãtaã, ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene ipĭkarauatana ninoa. ¹⁰ Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:

—! Hĭpĭkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ĩkinimane kākiti enenĭkini ĩkapani, ¹¹ kotxi ia õti kākiti maerekani makatxaãkari iponaniãpeka Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereĕkiti. Apiananiri iua. ¹² Himarotariko nisäkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mākaxi mataã iapirikiko pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.

¹³ Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã. Ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. ¹⁴ Ixikaretarina:

—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekaxiniretari kākiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.

¹⁵ Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa pirãtxi nĭkatakani misãkiretakakaua:

—Masa Pereẽmoni. Maãtamatarari ikara Api-ananiri sãpiretakiti —itxana.

¹⁶ Ininiã katimaritika isana Pereẽmoni. Iuaã apokasaakina, initarina amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini pirãtxi nikini tiitxitiã. ¹⁷ Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina Teoso nitiri sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni. ¹⁸ Kãkiti kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta iuasaaki. ¹⁹ Maria kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, oa ãkixinireẽ onĩkatari ikara ene. !Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Oxinikapikari. ²⁰ Eereka pirãtxi nĩkatakani kanapiriã ipiraakori auinimoni. Imisãkiretakakana:

—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti. Erekapitikari initiri iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi aãtamatarari isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auĩte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

²¹ Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare iĩtoã. Iuasaaki inirimane takauãkatari Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

²² Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani Teoso

makatxakini ĩkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xerosareẽ sitatxitimoni Apiananirimoni isikinirina ĩkapani, ²³ kotxi Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti iua.

²⁴ Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoã pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi kamoã ãkiri pisika Teosomoni,

itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareẽ kamoã isikinina ĩkapani.

²⁵ Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareẽ. Iua erekari kamakari. Ikinipoko Teoso paniãtakiti ikama. Erekari Matamatakoti auari ãkixinireẽ. ãkixinireẽ iãtapanãtapikari Teoso Mereẽkiti apokini, kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua. ²⁶ Erekari Matamatakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri Mereẽkiti,” itxari Simião. ²⁷ Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião aiko Teoso misãkiretiko aikoti ĩroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini ĩroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani. ²⁸ Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:

—Peerekari Teoso. ²⁹ Niauĩte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini pisikaenetakiti. Nota pite ĩkapani parĩkauatarino. Uatxa niposotari nipinini erekaxinirepeka ninini, ³⁰ kotxi nota atamatari ia amarini piokanatakiti atemoni, amaerekani imaktxakini ĩkapani, amapinakani ĩkapani. ³¹ Pite iokanatapekari ia ĩkorapokoriti ikini itixiti auakani

maerekani imakatzakini ĩkapani. ³² Ia amarini tirikapi atoko, kotxi iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakaniua imarotini ĩkapani. Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni, kotxi oerekai pite ninoamoni —itxa Simião sãkire Teosomoni.

³³ Xosee, Xesosi inoro apaka tsorĩkaãnãta ikara Simião sãkire ikenakotakasaakina. ³⁴ Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni isikini ĩkapani. Eereka ĩmisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:

—Teoso mereẽri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ĩkapani. Ia apakapakari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso ! apakapari. ĩmisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti ! auikari isãkire. ³⁵ Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori ãkixinireẽ, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatako. Pãkipa iouata iorotini tsi atoko itxako —itxa Simião sãkire Mariamoni.

³⁶ Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo ãkero oa. Oãtokiri kitx-akapirĩka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro oa. Oãua setxi ano õtanirikata. Eereka ipĩpe. ³⁷ ! Oĩtaniriuataika. Oitẽta koatrokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini õti, ikini ĩkanõkati pakini omisãkiretapikari Teoso. Itokata otakanapari onipokotini Teoso omisãkiretini ĩkapani. ³⁸ Xosee, Maria pakini Simião misãkiretaka atoko Ana apoka. Omisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia amarini pimereẽkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini atemoni —otxa.

Eereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareẽ auakanimoni kãkiti maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

³⁹ Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori imakinika ikamaãkana atoko, kanapiriã itxana Kariréia tõpamoni. Iuaã isana aapokomonina Nasaree sitatxitiã. ⁴⁰ Iua amarini aneẽ. Itapara auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

⁴¹ Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Páskoã kiiniritimoni Xerosareẽ sitatxitimoni. ⁴² Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareẽ auakari kiiniritimoni mitxi isanãtinina atokokana. ⁴³ Kiiniri xipoka atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina ãkapani. Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareẽ. Txamari ninoa !imarotari ikaikotini. ⁴⁴ Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã, ikimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina inirimanemoni, aõkimaneremoni. !Apokarina. ⁴⁵ Ininiã ikanapiriãna Xerosareẽmoni iuaãkana initinirina ãkapani. ⁴⁶ Ipi, ãti pakini õti initapiimarina. !Apokarina Xesosi. Eereka apokarina Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata iitopãkanãta. Xesosi kenakonãtari ninoa sãkire. Apaka ipimarauata. ⁴⁷ Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani tсорiãkanãta, kotxi paimatireri iua. ⁴⁸ Xosee, Maria pakini apokasaakiri iua, kona imarotarina Xesosi parãka. Inoro txari:

—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikamamaxirexiniretaua ate. Anitapiimai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.

⁴⁹ Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hinitanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko ninirekari nauini, ipaniãtakiti nikamini ïkapani —itxa.

⁵⁰ Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.

⁵¹ Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxitimoni. Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikïpita. Inoro xinikapikari Xesosi sãkire oãkixinireë. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire. ⁵² Xesosi aneë. Imatire apaka aneë. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti apaka apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

¹ Homa sitatxitiã Homanoakori auïte Txipério inakori iua. Kïsi anokananipeka iua auïtetxi ininiua iusaaki. Iusaaki Xotéia tõpa auakani auïte Põsio Pirato inakori. Kariréia tõpa auakani auïte Erotxi inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auïte, Takonitxi tixini auakani auïte apaka itxaua Piripi. Iusaaki Apireni auakani auïte Arisánia inakori. ² Iusaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini sasetotxi auïteakori apiatakani itxauana ninoa. Iusaaki Teoso sãpiretari isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki. ³ Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni. Isãpiretari Teoso sãkire:

—Hĩtakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikininape kãkitimoni.

⁴ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatarì:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã.
Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ìkapani.

⁵ Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata miriĩ oerekataãkako. Kimapori ikitokare oerekataãkako. Kimapori pakota totaãkako.

⁶ Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani imapinakani ìkapani,” itxanãta.

Ikara atoko itxa Isaía iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapori kãkiti oerekatini atokokana, auĩtetxi apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ìkapani.

⁷ Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ìkapani. Ininiã Xoão:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini ! auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari ! hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.

⁸ Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni !hĩxinikapiri: “Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua,” lhĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni

mekaniriakori ikamini. Kona Apraõoni posotari anikinii Teosomoni. ⁹ Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani —itxa Xoãno ninoamoni.

¹⁰ —Ikara atoko ininiã, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

¹¹ Ininiã Xoãno apakapapireta:

—Pimãka kauanata ipi auiniãi, ãti pisika mãkatxi kauanata mauakinitimoni. Nipokori auiniãi, pisikari nipokori mauakinitimoni —itxa Xoãno sãkire.

¹² Kikiãkini, txineiro apakapakani Homano auĩte nitiriakori, apoka apaka ipatxisatikona ĩkapani.

—Koerekareri, atepékana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

¹³ Ininiã Xoãno:

—Kãkiti txineirote himakatzakakito, Homano auĩte nireẽkito iaõka himakatzakako. Apikomoni !himakatzakapero —itxana.

¹⁴ ãtikaka sotatoakori apaka pimaãri:

—Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ĩkapani?

Ininiã Xoãno:

—! Himaĩkapiri kãkiti, itxineirote himixirikini ĩkapani. Kona ãti maxikatĩka ! hãpoĩtape. Hĩpoxokoniuatoko txineiro hãpakapakitoã

hĩparĩka ĩki. !Hinirekapero apikomoni —itxa sotatoakorimoni.

¹⁵ Iuusaaki kãkiti iãtapanãtari Teoso mereẽkiti apokini. Ininiã Xoão sãpiretakiti ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna ixinikarina:

—Xoãokani Teoso mereẽkiti txataua atxiĩti? — itxanãtana ixinikanãtakitina.

¹⁶ Ininiã Xoão:

—Ãparaaãnokara nipatxisatai hĩte. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekarĩ Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatzakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatzakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko. ¹⁷ Katarakeri ãpokari ahoisi otãta imakatzakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã.

¹⁸ Ikara atokora itxa Xoão sãpirena otãkikinina kãkiti. Isãpiretari erekari pirena Teoso pirena kãkitimoni. ¹⁹ ãti õti Xoão pinitari Erotxi, Karirėia auakani auĩte:

—Pitakiniãro pitari Piripi ĩtanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama. Apaka apikomoni maerekati pikamapitipo —itxa Xoão.

²⁰ Ininiã iuusaaki iuaĩkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão kateia ãki isãkire imapokaerekatakani xika.

*Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)*

²¹ Xoão Erotxi maĩkini apisapanika ikinimane kãkiti ipatxisatakasaaki, Xesosi apaka patxisataãka. Iuusaaki Xesosi sãkirauatakasaaki Teosokata,

iaxiti takaka. ²² Erekarī Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamoā katxakini atoko itxa ikatxakini. Iuasaaki ikenakotaãka iaxitikiri sãkire:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani (Mateo 1.1-17)

²³ Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokananipeka itxaua iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.

Xosee iri Erii.

²⁴ Erii iri Matatxi.

Matatxi iri Arevii.

Arevii iri Meokii.

Meokii iri Xanai.

Xanai iri Xosee.

²⁵ Xosee iri Matatxia.

Matatxia iri Amosi.

Amosi iri Naoõ.

Naoõ iri Esirii.

Esirii iri Nakai.

²⁶ Nakai iri Maatxi.

Maatxi iri Matatxia.

Matatxia iri Semei.

Semei iri Xosee.

Xosee iri Xota.

²⁷ Xota iri Xoanaã.

Xoanaã iri Hesa.

Hesa iri Soropapeo.

Soropapeo iri Saratxieo.

Saratxieo iri Nerii.

²⁸ Nerii iri Meokii.

Meokii iri Atxii.

Atxii iri Kosaã.

Kosaã iri Eomataã.

Eomataã iri Eri.

²⁹ Eri iri Xosoe.

Xosoe iri Eriesa.
 Eriesa iri Xoriĩ.
 Xoriĩ iri Matatxi.
 Matatxi iri Arevii.
³⁰ Arevii iri Simião.
 Simião iri Xotaa.
 Xotaa iri Xosee.
 Xosee iri Xonaã.
 Xonaã iri Eriakiĩ.
³¹ Eriakiĩ iri Mereaa.
 Mereaa iri Mena.
 Mena iri Matata.
 Matata iri Nataã.
 Nataã iri Tavii.
³² Tavii iri Xesee.
 Xesee iri Opetxi.
 Opetxi iri Póasi.
 Póasi iri Sáomõ.
 Sáomõ iri Nasoõ.
³³ Nasoõ iri Aminatapi.
 Aminatapi iri Átximĩ.
 Átximĩ iri Anii.
 Anii iri Ésirõ.
 Ésirõ iri Péresi.
 Péresi iri Xotaa.
³⁴ Xotaa iri Xakoo.
 Xakoo iri Isaki.
 Isaki iri Apraão.
 Apraão iri Tera.
 Tera iri Nakoo.
³⁵ Nakoo iri Seroki.
 Seroki iri Hakaoo.
 Hakaoo iri Pareki.
 Pareki iri Epi.
 Epi iri Sara.
³⁶ Sara iri Kainaã.
 Kainaã iri Apaxatxi.

Apaxatxi iri Seĩ.
 Seĩ iri Noee.
 Noee iri Arameki.
³⁷ Arameki iri Metosareẽ.
 Metosareẽ iri Enoki.
 Enoki iri Xaretxi.
 Xaretxi iri Marereo.
 Marereo iri Kainaã.
³⁸ Kainaã iri Enosi.
 Enosi iri Setxi.
 Setxi iri Adão.
 Adão iri Teoso. Imapotõkirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati (Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

¹ Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekarı Matamatakoti iteene sikaposotiiretari iua. Erekarı Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotão itakanapini, ãparaã makipakaniãtaã isini ĩkapani. ² Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta õti manipokotakatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.

³ Ininiã Satanasi txari:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. İkinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.

⁵ Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri oerekiniri ikinimane tixine. ⁶ Ininiã Satanasi:

—Nota posotari nisikinii ikinimane auñtetxiakori posotiire. Ikinipoko ninoa txineirote apaka niposotari nisikinii. Merepitipanika notamoni isikaãka ia posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni. ⁷ Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi txari Xesosi.

⁸ Ininiã Xesosi:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta. Iua ïkapaninokara piparïkauatako.

⁹ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko nopinixiti. Itanoxiti pañtanori. Pamonoñkoniri. Iuaã ïtxari:

—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti ïmarotariko Teoso ãkiri pininiãua, ¹⁰ kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inïkatinina tïkane.

¹¹ Ninoa maïkai pimapinakani tïkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karotari pikiti,

itxa Teoso sãkire —Satanasi txari Xesosi.

¹² Ininiã Xesosi:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:

Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone, —itxari.

¹³ Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatiniri Xesosi xipope. Ininiã itakanapari Xesosi ãti õti iuaïkana ïkanapiriini iuamoni ïkapani.

*Xesosi Mipotorikari Iparïka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)*

¹⁴ Ikara inaãka atoko Xesosi kanapiriã Kariréia tōpa auakanimoni. Paposotiireri, kotxi Erekar Matamatakoti auari iuakata. Iua pirena iaripireta ikini Kariréia tōpa auakanimoni. ¹⁵ Iua oerekarauata aiko āki Xoteo apotiitiniãtaãua. Ininiã ikini-mané txari:

—Peerekari iua, kotxi erekapitikari iua sãpiretakiti —itxana.

*Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)*

¹⁶ Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaã Xesosi aneë mitxi. Xoteo tomatini õtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isini. Ininiã iuasaaki, Xoteo tomatini õtisaaki isari iuaã. Iuaãtaã itima Teoso sãkire iõkatsopatakori atatsopatini ïkapani. ¹⁷ Teoso sãkire sãpiretakari Isaía iõkatsopatakiti tsopa isikaãka. Ininiã imatakireëri aãtsopa. Ia Teoso sãkire inita, atatsopata itxa:

¹⁸ —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiã Apiananiri mereëno nota matxineirotenimonikari erekari pirena nisãpiretini ïkapani. Iokanatano kateia āki auakani nisikakini ïkapani. Iokanatano mōsiãrenimoni iuaãkana atamarauatinina ïkapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ïkapani.

¹⁹ Ipaniãtano kãkiti nisãpiretini: “Ïkorakanani Teoso apokapeka kãkiti maerekani imakatsakini ïkapani, imapinakanina ïkane.”

Ikara atatsopata Xesosi.

²⁰ Aãtsopa iapirikaãka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ìkara inaãka atoko Xesosi topãka. Imakinika kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua

ãki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isãpiretakiti kinirão kenakotaka inakani. ²¹ Ininiã Xesosi sãpiretana:

—Ikara Teoso sãkire hïkenakotakiti apokapeka uatxa —itxa ninoamoni.

²² Ikinimane kãkiti sãpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorïkaãnãtana isãkire erekari ikenakotakasaakina:

—Kiãtokopa ininiãpa imarotatari ikara atoko inakari isãpiretini? Kotxi Xosee ãkirira iua, minakati ãkirira iua —itxanãtana.

²³ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Atxiïti hïte txanoko nota imatiretxi kitxakapirïka kiomãtxiakori sãkire. Ninoa txari: “Pinïtxi imarotakari pininiãua, piteka pipitaua.” Atxiïti hïxinikanãtari: Kapanaoõ sitatxiti nauakasaaki, nikamari posotiiretxi iuaãtaã. Kinirepa na nikamatari posotiiretxi uai nauiniãtaã? Ikara atoko atxiïti hïxinikanãta.

²⁴ Atão nisãpiretai, kãkiti Teoso sãkire sãpiretakari inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isãkire. Ia xika kona nikamari posotiiretxi uai.

²⁵ Atãopitika nisãpiretai hïte. Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakari Erïasi inakori auakasaaki, ipi ãti pakini ano ipixini ano pakini ãparaã !kipa. Iuaã Isaeo tixini natxinoka aua. Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã. ²⁶ Iuaritika Teoso !iokanatari Erïasi ninoa ikininapemoni. Iokanatari ãtoka sitomoni tikinitakoromoni, nipokori isikiniro ïkapani. Oa sito aua Sarepita sitatxiti Sitoõ tõpa, Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.

²⁷ —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua auakasaaki, kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo

tixini auakani aua. Kona imakinikani erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria tixini auakari, iuanokara erekapeka itxĩkitakaãka. Iua Naamaã kona Xoteo !itxaua iua —itxa Xesosi ninoamoni.

²⁸ Ikinimane aiko ãki apotiitakaniua, ikara ikenakotakasaakina, iteene inaiatauana. ²⁹ Ininiã ikosekaĩtotarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni. Anikarina ixirata nopini sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okinina ixiratamoni ipinini ĩkapani. ³⁰ Txamari Xesosi napari ninoa sauaki, ĩkorape itxa.

*Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Marko 1.21-28)*

³¹ Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã tomatiko õtisaaki oerekana kãkiti Teoso sãkire. ³² Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi paimatireri iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire. ³³ Iuasaaki aiko ãki kãkiti apotiitiniãtaãua, aua kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti.

³⁴ Iua kiki ãkixinire auakari akiripoakata:

—Xesosi Nasareekiri, kipa ĩkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiĩti papoka ate pixipokini ĩkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati mauakiniti pite. Teoso nakiti pitxaua pite —itxa maerekati matamatakoti Xesosimoni.

³⁵ Ininiã Xesosi txitari iua. ! Auiritari isãkirauatini:

—Maãtako. Posipikari ere kiki —itxari.

Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã. Ininiã itakanapari iua, makarotika itxa kiki. ³⁶ Kãkiti iuaãtaã tsorĩkaãnãta. Imisãkiretakakauana:

—Īkora kiki paposotiireri isākire. Itapararitika ipaniātari maerekati matamatakoti sini, ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.

³⁷ Ininiã Xesosi pirena iua tōpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

³⁸ Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Simão aapokomoni isa. Iuusaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã amanaãrina Xesosi oa erekape inĩkitakini. ³⁹ Ininiã ipapĩka oamoni:

—Nipaniātari apoomari iotokini —itxa.

Ininiã apoomari iotoka. Iuusaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

⁴⁰ Atokatxi ereẽkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani ikinipoko amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani nopini. Iuusaakipeka ninoa erekapeka itxana.

⁴¹ Omitikari maerekati matamatakoti kãkiti ãtoã auakari apaka. Osipikasaakina, akiripoakatana:

—Pite Teoso ãkiri pitxaua.

Ininiã Xesosi txitana ninoa. !Auritaikana akiritinina, kotxi ninoa imarotari Teoso mereẽkiti ininiãua Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Erekarı Pirena
(Marko 1.35-39)

⁴² Katimatiniãkata Xesosi sari kãkiti mauakaniãtaã. Iuusaaki kãkiti nitanãtari iua. Apokasaakirina, amanaãrina Xesosi:

—Pikaikota atekata —itxarina.

⁴³ Txamari Xesosi txari:

—! Apakata uai nikaikotini, kotxi ãtiãtaã apaka nisãpiretariko erekari pirena Teoso auïtetxi ininiãua pirena. Ikinimanemoni ikara nisãpiretini ïkapanira, Teoso iokanatano kãkitimoni.

⁴⁴ Ikara atoko ininiãra, isãpirenauata ikininape aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5

Merepitipanika Xesosi Moianariakori (Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)

¹ Æti õti Xesosi auanãta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesareetxikana Kariréia poa. Ipi iuãka aua. Iuasaaki kãkitipokoni ãkitari iua Teoso sãkire ikenakotinina ïkapani. Iuakatapeka xãpoka itxana.

² Iuasaaki Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaãriti kanauate. Ninoa imiriï arokanãtari hetxi. ³ Xesosi iereëtaua Simão kanauate ãki:

—Pikatika pikanauate amaãtiki apanïkakiã — itxa Simãomoni.

Eereka iitopãka kanaua ãki. Iuaãtaã isãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni imiriï apotiitakanimoni.

⁴ Isãpirenauataka atoko itxari:

—Apanïkakiã pimekota. Iuaãtaã pitakari hetxi kãuaãriã —Xesosi txari Simão.

⁵ Ininiã Simão:

—Koerekareri, hetxi atakapikama ïkanõka. Iteene aõkatsaãkatapiikama. Txamari na xatiki ximaki amaïka. Kona ãtika amaïka. Iuaritika pite paniãtiniãno, iuaritika nitakapitikariko hetxi —itxa Simão.

⁶ Hetxi ninoa takasaaki kãuaãriã, ximakipokoni imaïkana, ininiã hetxi tsorakiarita. ⁷ Ikara

xika akiritana imoianariakori ãti kanauate ãki auakani:

— ãpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiãpotanapanoka.

Ininiã ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua xãpoãkata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita. ⁸ Simão Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:

—! Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota —itxa.

⁹ Ikara atoko itxa Simão sãkire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorikaãta kaiãopokori ximaki ninoa maĩkakiti xika. ¹⁰ Simão moianariakori Txiako, Xoão pakini, ninoa apaka tsorikaãta. Txiako, Xoão pakini Sepeteo anaakori. Ininiã Xesosi txari Simão:

—! Pipĩkarauatape. !Pimaĩkaikari ximaki. ãtião piparĩka auako. Nisãkire pisãpiretako kãkitimoni —itxa.

¹¹ Eereka ninoa apokitaãka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa itxana imiparĩkatinirina ĩkapani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)

¹² ãti õti Xesosi auanãta ãti sitatxitiã. Iuaã auakasaaki, aua kiki maere matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreẽkaua, iãka Xesosi apisatoõ. Iteene amanaãri Xesosi:

—Apiananiri, pinirekiniãri, piposotari nota ereka pitxĩkitakini —itxari.

¹³ Ininiã Xesosi maãtakari iua:

—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. ¹⁴ Ininiã Xesosi paniãtari:

—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxĩkitakinii. Pisa sasetotximoni. Poerekari piito iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikinimane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.

¹⁵ Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotinina ãkapani, amianari imakatzakini ãkapani. ¹⁶ Ininiãkara Xesosi itotapekari iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã Teosokata isãkirauatini ãkapani.

Matĩpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

¹⁷ Æti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini apaka topãkanãta. Ninoa Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareẽ sitatxitikini pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiiretari Xesosi amianatakani erekapeka itxĩkitakini ãkapani.

¹⁸ Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matĩpokotakatinoka inakari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi ãki ãroinina, Xesosi apisatoõ iua matĩpokotakati itakinina ãkapani. ¹⁹ Txamari !apakata ninoa ãroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanĩkana kanikoatxiã aapokotxi nopini. Imakatzakarina itano auakari kipatxi kai kamakori, eereka isikakaãpotarina iua

matĩpokotakati isirimata nopini Xesosi manapi kãkiti sauaki. Xesosi apisatoõ apoka. ²⁰ Ininiã Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua posotiire. Ininiã itxari matĩpokotakati:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika.

²¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorĩkaãna. Ækixinireẽna ninoa:

—Teosonokara posotari amaerekani imakatxakini. Maerekati Xesosi kama Teosomoni —itxana.

²² Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ækixinireẽna, ininiã Xesosi txana:

—! Erekari hãkixinireẽ ikara hĩxinikakiti. ²³ Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, ininiã himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ïkapani, niposotiire iua nõkitikini ïkapanitxikana. ²⁴ Ininiã uatxaika noerekai hĩte. Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikirino ïkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ïkapani.

Ininiã ipaniãtari matĩpokotakati:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.

²⁵ Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuata.

—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.

²⁶ Ikinimane kãkiti tsorĩkaãta. Ipĩkarauatana.

—Peerekari Teoso. Mitxi !aĩtikari matĩpokotakati erekapeka txĩkitaãkari. Peerekari uatxa aĩtikakiti —itxanãtana ninoa.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

²⁷ Eereka Xesosi tĩpokoãponãtakasaaki, atamatari kiki Arevii inakori. Iitopãkanãta iparĩkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auĩte paniãtakiti kãkiti ãtiãtaã tiitxi anikini ĩkapani. Xesosi akiritari Arevii:

—Ãpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.

²⁸ Iuasaakipeka Arevii õkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa, Xesosi imiparĩkatini ĩkapani. ²⁹ Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki aua ĩkamanere kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa apanakinikata nipokota Xesosikata Arevii aapokoã. ³⁰ Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiõkatsoparerini pakini txitana Xesosi moianariakori, Xesosi txineiro apakapanikata nipokotini xika. Ininiã ninoa txari:

—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapanikata, maerekati kamakanikata? —itxana.

³¹ Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti mamianatakani ! inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatakarinoka nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini. ³² Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti “Atão inakarino kamakarino” ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakarino ikaminina, txamari likamarina atão. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota pinĩtxi siãkari atoko inakarino nota —itxa Xesosi sãkire iusaaki.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ìkapani
(Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)*

³³ Kãkiti txari Xesosi:

—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ìkapani. Iua atokotxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari pite moianariakori ! itakanapari nipokori, iãriã, Teoso imisãkiretinina ìkapani. Kinirepa? —itxana kãkiti.

³⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Kiki ìtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiïti ke-maïtxitakoni manikakaniãri nipokori? ! Erekari. Ninoa poxokoniyata imoianari ìtanirauatini, ininiã inipokotapitikana. ³⁵ Txamari ãti õti ninoa moianari maïkaãkako, oka inaãkako. Iuusaakiko ninoa takanapari inipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atokotxikana nota. Nota auapanika nimoianariakorikata. Æti õti nokaãkako. Iuusaakiko ninoa takanapari inipokotini Teoso imisãkiretinina ìkapani —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka Xesosi sãpiretari sãpirenatxi, atão inakari oerekiko.

—! Pikitsorãkitari mãkatxi amaneri, kitxakari pitãpanetini ìkapani. Ikara atoko pikaminiã, mãkatxi amaneri pioanata. Mãkatxi mata amaneri ìsapekata piotsainiã, mãkatxi kitxakari tsorakita iuaïkana. ³⁷ Kãkiti kitakari ovaã sako aamata kamakori ãki. Ovaã amanero auiniã, ! otakaãka aamata kitxakari ãki. Pitakiniãro aamata kitxakari ãki, aamata tsorakita. Ovaã xikepoatamako. Sako !otxaika. ³⁸ Ovaã amanero pikitakako aamata amanero ãki. ³⁹ Ovaã kitxakaro auiniã, kãkiti !inirekaro amanero, kotxi: “Ovaã kitxakaro apiaerekata,” itxa.

Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkirextiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitx-akapirĩka isãpiretakiti, ininiã ! inirekari Xesosi sãkire ameneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi ameneri atoko. Ovaã amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

Tomatiko Õti Pirena (Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)

¹ Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikio takari triko auuniãtaã. Ìpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari triko oki. Iuakoã ikotxokarona, ixõka itxarona otãta katxakini ìkapani, okinoka nika itxana. ² Ætikaka pariseoakori itikana imakatzakinirona:

—Kinirepa triko hĩkotxoka tomatiko õtisaaki? !
Auiritaãka tomatiko õtisaaki parĩkauatiko —itxana.

³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirĩka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki. ⁴ Iua ìroã Teoso misãkiretikoãtaã. Iuasaaki imakatzakari komiri Teosomoni sikakori. Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari. ⁵ Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

*Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)*

⁶ Āti tomatiko ōtisaaki Xesosi ĩroã aiko āki Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Oerekarauata. Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motĩkauakotakari. ⁷ Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua iuaã. Atamatapikarina Xesosi, atauako erekapeka itxĩkitakapaniri motĩkauakotakari tomatiko ōtisaaki. Inirekarina Xesosi kerokiniri. Tomatiko ōtisaaki iparĩkauatiniã, ninoa apoĩtari iua. ⁸ Xesosi imarotari ākixinireẽna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki motĩkauakotakari:

—Põkitikaua. Āpina ikinimane okiãtaã.

Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni.

⁹ Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:

—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko ōtisaaki atão akamini? Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko ōtisaaki? Ipaniãtataua erekari akamini tomatiko ōtisaaki? Inirekatari amoianatiniri āti imapinakani ĩkapani tomatiko ōtisaaki? Inirekatari aõkaniuatini tomatiko ōtisaaki? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹⁰ ! Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikinimane.

—Piuako poerekata —itxari iua kiki.

Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa. ¹¹ Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata. Imisãkiretakakauana Xesosi okinina ĩkapani.

*Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)*

¹² Āti ōti Xesosi kanīka oxiratari nopini, Teoso imisākiretini ĩkapani. Īkanōka ikaikota iuaātaā Teosokata isākirauatini ĩkapani. ¹³ Katimatinīkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ĩkapani. Apokasaakina, imereēna kikiakori tosi pakini kākitimoni iokanatakini tīkane. ¹⁴ Imereēna

Simāoma, (Iuāka Petro apaka.)

Ātreema, (Simāo itari)

Txiakoma,

Xoāoma,

Piripima,

Patoromeoma,

¹⁵ Mateoma,

Tomeema,

Txiakoma, (Aopeo ākiri)

Simāoma, (Homano omanatakari)

¹⁶ Xotasima, (Txiako ākiri, āti Txiakoti)

Xotasi Isikariotxima (Xesosi mīkapiritakari tīkane) pakinima.

Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereēkini imoianariakori ĩkapani.

*Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Mateo 4.23-25)*

¹⁷ Eereka oxiratari iokiriiāpotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaā aua kaiāopokori imoianariakori. Apanakini kākiti iuaātaā aua apaka. Xotéia tōpa ĩkani, Xerosareē sitatxiti ĩkani pakini auari iuaā. Apaka auari Txiro sitatxiti ĩkani, Sitoō sitatxiti ĩkani apaka. Txiro, Sitoō pakini potxoari uiniti ĩtinikata aua. ¹⁸ Ninoa kākitipokoni sari Xesosimoni isākire ikenakotinina ĩkapani, amianarena imaktxakini ĩkapani. Ninoa maerekati

matamatakoti auañtotakini sari Xesosimoni maerekati imakatzakini ïkapani. ¹⁹ Ikinimane nirekari imaãtakiniri Xesosi, kotxi imaãtakiniãrina, apakapari Xesosi tapara amianarena sini ïkapani. Ininiã ikinimane amianatakani Xesosi maãtakakani iuaïkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Mateo 5.1-12)

²⁰ Eereka Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Hïte matxineiroteni Teoso sikai erekari. Teoso hïauïte itxaua. Iua nakitiakori hïtxaua.

²¹ —Hïte ïkorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekari. Himitouatapanikako.

—Hïte ïkorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekari. Hãpiapoxokonitapanikako. Hïsiroatapanikako.

²² —Apanakini omanatiniãi hïte, hïtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika, Teoso sikai erekari. Atxiïti apanakini ! nirekai. Atxiïti apanakini misãkirepiretai. Atxiïti ninoa akiritai “maerekati kamakari” nota hïtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika. Ikara atoko hinaãkako.

²³ —Ninoa misiriãpotakasaakii, hïpoxokoniuatako. Himïteenekariko hïpoxokoniritika, kotxi erekari Teoso nïkatinii iaxiti itixine. Inïkatakiti hïte ïkapani peerekari. Apanakini misiritinii atokokanera, ninoa atokiriakorini misiritari Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirïka.

²⁴ —Hïte ïkorapokoriti katxineiroterini misiritãkako. Mitxi papoxokonii hïte. Uatxa hïpoxokoni lauaika.

²⁵ —Hïte ïkorapokoriti ikiniõtika mitouanãtakanii misiritaãkako. Hinatxitapanikako.

—Hīte ĩkorapokoriti siroatakanii misiritaākako. Himatinaniuatapanikako. Hītxiapatapanikako.

²⁶ —Ikinimane: “Peerekai pite,” ininiā, himisir-itaākako, kotxi ninoa nirimane kitxakapirīkarini sāpiretari ikara atoko inakari Teoso sākire atāo masāpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kākiti Mokaiakari Tiretiko
(Mateo 5.38-48)

²⁷ Iuaīkana Xesosi sāpirenauata:

—Nōtākikai hīte nisākire kenakotakanii. Hītiretanako himokaiakari. Erekarī hīkaminana hīte omanatakani. ²⁸ Himisākiretariko Teoso erekari hīte misākirepiretakani isikini ĩkapani. Himisākiretariko Teoso hīte misiritakani ĩkapani. ²⁹ Kākiti aritiniāi pikakota, ipinimoni pikakota iuaīkana pisikana. Kākiti anikiniāri pimāka ōtanominari, pauiritari iua pimāka kauanata apaka anikini. ³⁰ Pitii amanaākarimoni pisika inirekakiti. Kākiti anikiniāri pitii, !pamanaāpiri iuaīkana imikanapiriiniri. ³¹ Āti tiretinii pinirekini atokotxikana, pitiretari āti.

³² —Pite tiretakaninani pitiretiniā, kinirepa Teoso sikari erekari pitemoni, pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kākiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani. ³³ Pimoianatiniāna pite moianatakaninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakari moianatana iua moianatakaninani. ³⁴ Pisikiniāro pitxineirote, pitxineirote mikanapiriākarimoninani, ! apakata, kotxi iua atokotxikana maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini maerekati kamakanimoni āti ōti iuaīkana imikanapiriiniro

ĭkapani. ³⁵ Iua atokokana na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekarı pikaminariko. Inirekiniāri pitii iparĭkauatini ĭkapani, pisika iuamoni. ! Pimaākapeua, pitii iuaĭkana imasikakaniāi. Iua atokokana hĭkaminiā, Teoso sikai hĭte iteene erekari. Iua atokokana hĭkaminiā, Apiananiri iaxitikiri anaakori hĭtxauako, kotxi iua amonĭkari kākiti maerekati kamakani. Ninoa ! isāpiretari Teoso iua ereka inini, iuaritika Teoso amonĭkana. ³⁶ Piamonĭkariko āti, āri Teoso amonĭkarauatini atokokana —itxa Xesosi.

Apoĭretxi Pirena
(Mateo 7.1-5)

³⁷ —! Papoĭtapiri āti. Papoĭtiniāri āti, ininiā pite apaka apoĭtaākako. ! Pisāpiretapiri āti ĭkamakiti maerekati inini, ininiākara Teoso ! isāpiretai pite pikamakiti maerekati inini. ! Pixinikapinikari maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā Teoso ! ixinikaikari maerekati pite kamakiti. ³⁸ Pisikarauatako ātimoni, ininiā Teoso sikarauata ito pitemoni. Kaiāopokori papakapa. Atarokiri arata āki takakori atokokana papakapa. Atarokiri iōkokakori, kaiākakori kinapakopeka iuaĭkana atarokiri inopini takaāka. Xāpoākata, ininiā katxapoaāpota. Iua atokotxikana Teoso sikai kaiāopokori, ātimoni pisikarauatiniā. Ātimoni pisikarauatini atokotxikana, Teoso sikarauata pitemoni —itxa Xesosi.

³⁹ Xesosi sāpiretari ia sāpirenatxi atāo inakari oerekiko:

—Apakata āti mōsiāreti anikiniri āti mōsiāreti?
! Apakata. Ninoa ipi irikako aariko āki.
Ininiā nota sākire himimarotakanisaaki,

kona apakata hõerekiniri āti. Hõerekiniāri āti, hīkerokari. Ninoa mōsiāreni aariko āki irikakani atoko hītxa. ⁴⁰ Apaiaōkarauatakari ! imarotari koerekareri imarotakiti atoko. Poiāonoka imarota. Apaiaōkarauatini ixipokasaaki, iusaaki koerekareri imarotakiti atoko imarotape.

⁴¹ —Pisāpiretari āti: “AāSORO aua poki āki,” txamari kona pimaākatari aātxirata pite oki āki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? ⁴² Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatzakinii aāSORO pokiā auakari,” kotxi ! piposotari patamatiniri aātxirata piteka pokiā auakari. PisāKIRE atxiīti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepitipanika pimakatzakari aātxirata piteka pokiā auakari. Eereka piposotari patamatiniri aāSORO pitari okiā auakari pimakatzakini. Maerekati pite kamakiti apiata atxiīti iua aātxirata atoko. Maerekati āti kamakiti poiāoka atxiīti iua aāSORO atoko. Iuaritika !pimaākatari maerekati piteka kamakiti. Pōtākikari āti imaerekani itakanapini. Ikara atoko ! apakata. Merepitipanika pite takanapariko pite maerekani, eereka pōtākikari āti imaerekani itakanapini —itxa Xesosi sākire.

Amātiiri Pirena
(Mateo 7.15-20; 12.33-35)

⁴³ —Amātiiri erekari kona iritari matximakoti. Amātiiri matximakoti kona iritari erekari. ⁴⁴ Patamatininiāri amātiiri, pimarotari imina. Txipokori piko inakoro pinirekiniā, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniā, kona pisa inakomoni. ⁴⁵ Kākiti erekari amātiiri erekari atokokana itxa. Iua erekari, ininiā erekarinoka

ikama, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati amãtiiri matximakoti atoko itxa. Iua maerekati, ininiã ikamakiti maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã isãkire ereka apaka. Iua ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire potorika ãkixinireẽ —itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari
(Mateo 7.24-27)

⁴⁶ Xesosi sãkirauatapanika:

—Kinirepa pakiritano nota “Apiananiri,” nipaniãtakiti pimakamakanisaaki? ⁴⁷ Kãkiti notamoni ãkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire kãpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa. ⁴⁸ Iua kamari aapokotxi. Ikisakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã iopitãkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori. ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, !iakeka, kotxi iua kiki atão ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kãpitakari.

⁴⁹ —ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitãkari aapoko tsota motsomotika popaiape ininiãtaã. ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenakotakari, nisãkire mauiãkati — itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auãte Nitiri
(Mateo 8.5-13)

¹ Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi. Iuaãtaã apoka. ² Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. Sotatoakori auite itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seĩ pakini inireẽkiti ikaminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.

³ Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.

—Hĩtxariko: “Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini ĩkapani.”

⁴ Ininiã ninoa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.

—Masa sotatoakori auitemoni. Initiri amianata. Masa, pimakananitiniri ĩkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitikari pimoianatiniri iua. ⁵ Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminua ate, ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninoa.

⁶ Ininiã Xesosi sari ninoakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki, iua Homano iokanataro imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina ĩkapani:

—Apiananiri, apikomoni ! pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki ! apakata. ⁷ Nota pitemoni napokini ! apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ piotoka. Ereẽkarako pitxĩkitakariko ninitiri ereka inini. ⁸ Nota auite paniãtiniãno nota ipaniãtakiti nikamini ĩkapani, ininiã nikamapitikariko. Nota auĩtetxi nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. ãti nipaniãta: “Pisa,” ininiã iua sa. ãti nipaniãta:

“Uai pina,” ininiã iua ina. Ninitiri nipaniãta: “Ia pikama,” ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxĩkitakari ninitiri —itxa Homano sãkire Xesosimoni.

⁹ Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorĩkaãta. Isapotorika, misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.

—Iua Homano iteene auikari nisãkire. Peerekari. Mitxi !naõkitari nisãkire auiãkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua Homano atoko inakari —itxa.

¹⁰ Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri. Erekapeka itxa.

Xesosi Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

¹¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naiĩ sitatxitimoni. Imoianariakori, kãkitipokoni apaka sari iuakata. ¹² Iimatokoãpotakasaakiri sitatxi pirikere tore kãkiti ãronakikoãtaã, ipĩkari imipokĩkaãka sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipĩpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi auakani pokĩka oakata sikani. ¹³ Apiananiri atamatakasaakiro, iamoniãkaro oa, ininiã:

—!Pitxiapatape —itxaro.

¹⁴ Isa ipĩkarimoni. Imaãtakari ipĩkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka. Iuasaaki iua akiritari:

—ãtokori, nipaniãtai põkitikaua —itxa Xesosi.

¹⁵ Iuasaakipeka iua ãtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.

¹⁶ Ikinimane pĩkarauata.

—Peerekari Teoso. Teoso iokanatarí isãkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso apokapeka ìkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ìkapani — itxanãtana ninoa.

¹⁷ Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tãpati Xotéia tãpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena kenakopiretaãka.

*Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkiretxiti
(Mateo 11.2-19)*

¹⁸ Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka Xoão akiritari imoianariakori ipi:

¹⁹ —Hĩsa Xesosimoni. Hĩpimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” Ikara atoko hĩtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.

²⁰ Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.

—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãri: “Teoso mereëkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” itxai —itxana.

²¹ Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka itxĩkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ìtotaã auakani. Mõsiãreni kõsiãrepeka itxĩkitaka.

²² Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:

—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari mixikanani uai hĩtikakiti, hĩkenakotakiti pakini. Hĩsãpiretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxĩkitakapeka. Hĩsãpiretari mitxi matĩpokotakani tĩpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi

ipĩkani iuaĩkana auãki itxapekana. Hĩsãpiretari Xoõo, nota sãpiretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni. ²³ Kãkiti iteene auikiniãari nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire hĩsãpiretari Xoõo —itxa Xesosi.

Xoõo Kapatxisareri Pirena

²⁴ Ininiã ninoa Xoõo moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpiretari Xoõo pirena kãkiti iuamoni apoti-itakaniua.

—Kipa ĩkai hĩte Xoõo kapatxisarerimoni hĩsikasaaki ãparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi isãkire ãtinoka, Teoso sãkirenoka. Kãkiti katsotati ĩtima anikakiti atoko itxa. Isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoõo. ²⁵ Kipa ĩkai hĩte Xoõomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi auiniãtaã kãkiti mãka peereri.

²⁶ Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atão inakari Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Apiata iua Xoõo. ²⁷ Apiata iua, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari Xoõo pirena:

Ia kiki nisãkire sãpiretakari. Niokanataru iua kãkitimoni, pite nimereẽkiti sini apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

²⁸ Iuaĩkana Xesosi txana kãkiti:

—Atão nisãpiretai, ãti Xoão atoko inakari !auari. Xoão apiata. Iuaritika kãkiti Teoso auñtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti ãkane —itxa Xesosi.

²⁹ Ikinimane kãkiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri Xesosi sãkire, imarotarina Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ãkapani atão inini, kotxi ninoa sari Xoãomoni ipatxisatikona ãkapani.

³⁰ Txamari pariseoakori, Teoso paniãtakiti oerekakani pakini !inirekari Xoão patxisatinina ninoa, ininiãkara Teoso nireẽkiti iaõka !inirekana ikaminina.

Kãkiti Ìkorsaaki Auakani

³¹ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kiãtokopa itxana kãkiti ãkorsaaki auakani?

³² Amarini sarauatini atoko itxana ãkorsaaki auakani. Ninoa amarini topãkanãta tiitxi amotikoãtaã. Ipixini amarini tsoanãta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata hñte serenini ãkapani, txamari !hñserena. Kãkiti ipãkasaaki xikariti axikareta, txamari !hñtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ãkorsaaki auakani,

³³ kotxi Xoão kapatxisareri apoka ãkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ãkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hñte txari: “Maerekati matamatakoti auañtotari Xoão,” hñtxari. ³⁴ Nota hñtari iaxitikiri apoka ãkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hñte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepiretano.

³⁵ Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isãkire atão ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oãtsaã

³⁶ Æti õti pariseo Simão inakori aiataro Xesosi inipokotini iuakata, ininiã Xesosi sari iua aapoko. Iuaã apoka atoko iitopãka inipokotini ìkapani. ³⁷ Simão auini sitatxiti oãua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo aapoko inipokotini, ininiã oa anikaro kamariãro iuamoni. Kopitipaki kai arapástiro kamakori ãki oãua kamariãro. Xãpoka. ³⁸ Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanãta. Oãtsaã oãrokari ikiti. Okaxipokari oiãkoã. Ikiti oãpitxoka. Eereka okitakari kamariãro ikiti nopini.

³⁹ Iua Simão atamatakasaakiro Xesosi kiti oãrokini, ãkixinireẽ ixinikari:

—Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari inaãkamako, imarotamaroko oa sito iua maãtakakaro. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ãkixinireẽ.

⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Simão, ninirekari nimisãkiretinii —itxa.

—Ei, koerekareri, pisãkirauata —itxa Simão.

⁴¹ Ininiã Xesosi:

—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote. Imikanapiriãpanikaroko txineiro isikakito. Æti apakapari isikakito txineiro kaiãopokoro, kiëtosi txineirota. Ætipekana apakapari isikakito poiãonoka, sïkoëta txineirota.

⁴² Ninoa ipi ! iposotaikarina iuaïkana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi !oãuaika. luaritika iua xipokari ninoa kõtane. !Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ìkiripa ninoa kiki ipi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? —Xesosi pimaãri Simão.

⁴³ Ininiã Simão:

—Niuãkatari kiëtosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari, kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.

—Iuapitikara —itxa Xesosi.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:

—Patamatataro oia sito? Niïroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikitik narokini ïkapani. Oia arokapekari nikitik oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari. ⁴⁵ Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikitik oãpitxokini. ⁴⁶ Pite na takari iïtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitik. ⁴⁷ Oia iteene turetano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka turetakasaakino, aimarotari imaerekani poião inakari makatxakaãkapeka —itxa Xesosi.

⁴⁸ Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:

—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.

⁴⁹ Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireëna ixinikanãtarina:

—Kiripitipa ia kiki atxiïti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? —itxanãtana ninoã.

⁵⁰ Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:

—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

¹ Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso

auñttxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata. ² Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txíkitakana ninoa sito. Mitxipe átikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auañtotana átikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oñtoã auakani. ³ Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa paríkauata auñttxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakinimoni nipokori iamotinina íkapani.

Katakareri Pirena
(*Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9*)

⁴ Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, áti sitatx-
itikini, iuaíkana áti sitatxitikini, iuaíkana áti sitatxi-
tikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni
apotiitakasaakiua Xesosikata, Xesosi sãpiretana ni-
noa sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

⁵ —Kiki sari ikikiote itakarauatini íkapani. Triko
oki itaka. Okaãpotari. Okaãpotakasaakiro, kima-
poriã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki
katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika. ⁶ Oki
apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka
auari. Eereka ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa
imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã, opina. ⁷ Triko
oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneẽ
takarikata, txamari inako matxorotakaro takari,
ininiã opina. ⁸ Oki apoka kipatxi erekari nopini
apaka. Eereka takari pitxaka, aneẽ otxa. Eereka
ominaua kaiãopokori. Triko katiã seí oki aua.

Xesosi sákirauata iuaĩkana:
—Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —
itxa Xesosi.

*Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)*

⁹ Xesosi moianariakori pimaãri iua:

—Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari
oerekiko pisãpiretakiti. !Aimarotari mixikanani
pisãpiretakiti.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

—Nisãpiretapitikaiko hĩte Teoso auĩtetxi ininiãua,
ininiã hĩte imarotari. Apanakini !imarotari
hĩte imarotakiti Teoso auĩtetxi ininiãua. Ninoa
apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari
oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari !imarota-
rina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirĩka
Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari:

Kokiri kãkiti, txamari !atamatari Teoso kamakiti.

Karokokenakokiri kãkiti, txamari !ikenako-
tari Teoso sãkire.

¹¹ —Noerekai hĩte ikara sãpirenatxi atão inakari
oerekiko, kiki takarauatini pirena. Triko oki atoko
itxa Teoso sãkire.

¹² Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa.
Ninoa kenakotari Teoso sãkire, kimapori nopini
oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi
apoka kotipiriki apokini atoko. Imakatzakari
Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari, ininiã
ninoa !auikaikari Teoso sãkire, ininiã Teoso !
imakatzakari ninoa maerekani.

¹³ —Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa.
Ninoa kenakotari Teoso sãkire, ininiã ipotxita-
rina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini
atoko, Teoso sãkire !ĩroã ninoa ãkixinireẽ. Mapa

kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire atxiĩti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire auikinina xika, ininiã itakanaparina Teoso sãkire.

¹⁴ —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã !ixinikaikarina Teoso. Oki inako sauaki pitxakakaro !ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti !ikamari erekari Teoso !kapani.

¹⁵ —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire. Teoso sãkire !roã ninoa ãkixinireẽ ikaikotini !kapani. Erekari ninoa ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa kamapitikari erekari Teoso !kapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

¹⁶ —Tirikapi iopotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiĩti? Isikatatxi patapi itakatari atxiĩti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari aapokotxi ãki !roãkani atamarauatini !kapani. ¹⁷ Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.

¹⁸ —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire k!pitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire mak!pitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

¹⁹ Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã. Inirekamarina Xesosi-moni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.

²⁰ Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekamarina imisãkiretinii —itxana.

²¹ Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:

—Teoso sãkire kenakotakani, isãkire kãpitakani, ninoro atoko itxauana. Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ìtima
(Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

²² Ìti òti Xesosi iereëtaua kanaua ãki imoianari-akorikata. Aiatana:

—Masa ipoa ipiniã —itxana imoianariakori.

Ininiã ìpiriãtana. ²³ Ìpiriãtakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ìtima inataparata. Kataparari ìtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka, ininiã ierepeëpokataua. Iuasaaki kanaua ãki ãparaã xãpokaãpokata. Pamonõkoniri. ²⁴ Xesosi moianariakori õpiriãkari.

—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinana-panoka.

Ininiã Xesosi õkitikaua. Ipaniãtari ìtima, tsakati pakini iotokini:

—Hìotokako —itxa.

Iuasaakipeka ìtima, tsakati pakini iotoka. Itsoriãkaãta. ²⁵ Iuasaaki Xesosi txari imoianariakori:

—Kinirepa hite !auikano nota?

Itsoriãkaãkatana, ipiãkarauakatana. Ninoakakarika isãkirauatana:

—Kinakaripa ia kiki? Iua paniātari ĩtima, tsakati pakini iotokini, ininiã ninoa kĭpitari isãkire — itxakakana.

*Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti
(Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)*

²⁶ Eereka ipoa ipiniã apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa potorikiniãtaã

Kariréia tōpa. Ninoa apokiniãtaã Xerasa tōpa.

²⁷ Xesosi kanĭkiĭtakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani matamatakoni auaĩtotari iua. Okananipe !itakaikari imãka. ! Inirekari aapoko ãki ikaikotini. Akauariã auanãta.

²⁸ Atamatakasaakiri Xesosi, akiripoakata. Iriãkata Xesosi apisatoõ. Maerekati matamatakoti akiritari Xesosi:

—Xesosi, Teoso ãkiri, Apiananiri ãkiri, kiatokopa pitxanoko? Namanaã! pimisiritapeno —itxa.

²⁹ Ikara atoko itxa isãkire, kotxi Xesosi paniãtana maerekani matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane ĩtxikapiimari ĩto imasikani ĩkapani. ĩtxikarina iuako, ikiti kohëtxiã. Txamari maerekati matamatakoti itotapekari imaĩkiniri, ininiã iua kiki kapatakari kohëtxi. Maerekati matamatakoti txĭkitakari iua kiki mitekini kãkiti mauakaniãtaã.

³⁰ Xesosi aõkitakasaakiri iua kiki, ipimaãri:

—Kipa piuãka?

Ininiã maerekati matamatakoti txari:

—Nota uãka “Itori,” ninaãka —itxa.

Ikara atoko iuãka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaĩtotari iua kiki. ³¹ Maerekati matamatakoti amanaãri Xesosi:

—Aariko mamapotõkire irikotimoni !piokanatapeua ate —itxa.

³² Iuaãtaã auari kaiãopokori irariakori piratakoni. Inipokonãtana oxiratarì nopini. Maerekati matamatakoni amanaãri Xesosi:

—Pauritaua irariakori ãki aĩroini —itxana.

Ininiã Xesosi auiritana. ³³ Ininiã ninoa takanapari iua kiki. Irariakori ãto ãki ãroãna. Iuasaakipeka ikinika irari miteẽkata. Iokiriĩkatana oxiratarì. Kãuaãriãmoni ikomoãkatana, ipĩpe itxana irariakori.

³⁴ Kikiakori irari piratakani itikari irari mitekini, ininiã imitekana sitatximoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi mapara auakanimoni apaka. ³⁵ Ininiãkara kãkiti sari Xesosimoni ikamakiti imarotininã ãkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auãĩtotakiti. Iitopãkanãta Xesosi apisatoõ. Kamãkapekari. Kĩĩkitepekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kãkiti pĩkari Xesosi posotiire. ³⁶ Xesosi kamakiti itikakani sãpiretari ninoa kãkiti, Xesosi erekapeka itxĩkitakiniri iua kiki. ³⁷ Eereka ikinimane kãkiti Xerasa tãpa auakani paniãtari Xesosi ãtiãtaã isini ipĩkarena xika. Ininiã Xesosi iereẽtaua kanaua ãki ipoa iuaĩkana ãpiriãtini ãkapani. ³⁸ Iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auãĩtotakiti amanaãri Xesosi:

—Pauritano pitekata nisini.

Txamari Xesosi iokanatarì aapokomoni.

³⁹ —Pikanapiriã paapokomoni. Pisãpiretari kãkiti Teoso kamakiti pitemoni —itxa Xesosi.

Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isãpiretari ikinimane kãkiti Xesosi kaminiri iua erekapeka inini.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(*Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34*)

⁴⁰ Xesosi kanapiripe, ipoa ñpiriãtini. Apok-itakasaaki, kãkitipokoni apakapari Xesosi ipox-okoniritikana. Ninoa iãtapanãtari iua, ipiniã iua auakasaaki. ⁴¹ Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auñtetxi itxaua aiko Xoteo apoti-itiniãtaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreëkua Xesosi apisatoõ.

—Masa naapoko. ⁴² Nota ãkero imatonõkaro, tosi ano auakaro, opinanapanoka —itxari Xesosi.

Iuakata Xesosi sikasaaki, kãkitipokoni ãkitari iua, ininiã ikaiarikaãpotana kãkiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(*Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34*)

⁴³ Kãkiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrëka ! iotokinaro. Otxineirote ! auaika, kotxi okinika otxineiroteë oïkitxitapekari pinñtxi siãkani, txamari erekapeka otxïkitakakiri !auari. ⁴⁴ Kãkiti sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaãtakari imãka mapotomatare. Omaãtakasaakipeka, oãrëka iotoka. ⁴⁵ Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti:

—Kipa maãtakano?

Ikinimane kãkiti:

—!Ateni —itxana.

Ininiã Petro:

—Apiananiri, kãkitipokoni ãkitai. Ikinimane kãkiti tikakai.

⁴⁶ Txamari Xesosi:

—Kãkiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.

⁴⁷ Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã osa Xesosimoni

otitinanakiniritika. Okapotoreēkaua iua apisatoõ. Ikinimane okiãtaã osãpiretari Xesosi:

—Notara maãtakai namianatiniã. Ni-maãtakasaakii, iusaakipeka erekapekano —otxari.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekapekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ákero Ōkitikiko
(*Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43*)

⁴⁹ Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xáiro aapoko potoriãkari apoka Xáirononi.

—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapirini —itxa.

⁵⁰ Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:

—! Pipĩkarauatape. Pauikari nisãkire, ininiã iuaĩkana oãuapanikako pamarite —Xesosi txari Xáiro.

⁵¹ Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro ãtanoro pakini ãroini iuakata.

⁵² Iuaãtaã ikinimane kãkiti txiapanãta. Imatiniuatana amarini ipinini xika. Ininiã Xesosi:

—!Hĩtxiapatape. !Opina. Oimakanãta —itxa.

⁵³ Ininiã ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini. ⁵⁴ Ininiã Xesosi paniãtana ninoa porikiti ipokĩkinina. Eereka Xesosi maĩkaro oa ãtokoro uako, akirita itxaro:

—Ãtokoro, põkitikaua.

⁵⁵ Iusaakipeka iuaĩkana oa auãkipeka otxa. Oõkitikaua. Xesosi paniãtana oĩri, onoro pakini nipokori isikinirona. ⁵⁶ Oĩri, onoro

pakini tsorĩkaãta. Xesosi sãpiretana apanakini imasãpiretakanina ĩkapani.

9

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)*

¹ Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitini-uana ĩkapani. Iuasaaki isikataparata. Isikaposotiiretana maerekani matamatakoni iokanatinina ĩkapani, amianari imakatsakinina ĩkapani.

² Eereka iokanatana imoianariakori kãkitimoni Teoso auĩtetxi ininiãua isãpiretinina ĩkapani, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani. ³ Xesosi txana ninoa:

—Hĩsíkasaaki, !hanikapiri hĩtii. Na hĩtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na txineiro, na ãti himãka, !hanikape. ⁴ Kãkiti apakapakasaakii, iuaã ninoa aapoko hĩkaikota iua sitatxiti hãuakasaaki. ⁵ Kãkiti mapakapakaniãi, hĩtakanapari iua sitatxiti. Hõsipikasaakiri, hĩkaxipokariko kipatxi hĩkitiãkiri. Ikara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi !inirekarina ikenakotinirina Teoso sãkire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

⁶ Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari aapokotxiã auakanimoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani ikini aapokotxiti auakani.

*Erotxi Nirekari Xesosi Aõkitini
(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)*

⁷ Erotxi Kariréia tōpa auakani auĩte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kākiti sãpiretari:

—Xoão kapatxisareri iuaĩkana auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁸ Apanakini sãpiretari:

—Eríasi iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

Apanakinipekana:

—Teoso sãkire sãpiretakari kitzakapirĩka auakari iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.

⁹ Erotxi txari:

—Notara paniãtari Xoão nopi tsotakiko, ininiã Xesosi kona Xoãoni. Kiripitipa Xesosi? ãtipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.

Kinirão aõkitaka itxari Xesosi.

*Sĩko Mio Kākiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)*

¹⁰ Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isãpiretarina Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kākiti mauakaniãtaã, Petsáita sitatxiti takote. Ninoanoka sari iuaã.

¹¹ Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiã kãkitipokoni sari iua tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

¹² Tinĩtikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:

—Piokanatana kākiti aapokotxi imatokotini-moni inipokotinina ĩkapani, imakinina ĩkapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniãtaã —itxarina Xesosi.

¹³ Txamari Xesosi txana:

—Hítekarako sikakienatana ninoa.

Ininiã ninoa:

—Poiãonoka nipokori aua atemoni, sïkonoka komiri, ipinoka ximaki pakininokara aua. ! Apakata aiamotiniri nipokori kaiãopokori kãkiti asikakienatani ïkapani —itxarina Xesosi.

¹⁴ Iuaãtaã kikiakorinoka sïko mio auakata. Xesosi paniãtana imoianariakori:

—Hïpaniãtari kãkiti topãkini, uai sïkoëta, apikomoni iuaïkana sïkoëta, apikomoni iuaïkana sïkoëta, txaãpokata kãkiti —itxa. ¹⁵ Ininiã imoianariakori paniãtari kãkiti ikara atoko iitopãkinina. Ininiã ninoa topãka. ¹⁶ Iuasaaki Xesosi kosekari komiri sïko, ximaki ipi pakini. Iaxiti ionakaãta, misãkireta itxari Teoso:

—Peerekari ia nipokori pisikakiti —itxa.

Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiã ninoa sikari kãkitimoni. ¹⁷ Ikinimane nikari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixãpokakarina kotari tosi pakini.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Mereëkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)*

¹⁸ Äti õti Xesosi iuanani misãkiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaãna:

—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.

¹⁹ Ininiã ninoa:

—Apanakini xinikakiti pite Xoão kapatxisarereri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Eríasi pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirïka auakari iuaïkana auãki inakari pitxaua —itxarina Xesosi.

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxa.

Petro apakapapiretari:

—Pite Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapanãtakiti pitx-
aua —itxa.

²¹ Ininiã Xesosi iteene pinitari ikara apanakini-
moni imasãpiretakani.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Marko 8.31–9.1)

²² Ininiã Xesosi:

—Nota hĩtari iaxitikiri iteene natatsiitariko
nimisiritiko. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori,
kaiõkatsoparerini pakini !inirekano nota, ininiã
nokaãkako. Ipi ãti õtisaaki Teoso õkitikanoko
nota iuaĩkana auãki ninini ĩkapani —itxari
imoianariakori.

Xesosi Moianari Atão Inakari

(Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

²³ Eereka isãpiretari ikinimane:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka
pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão
sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana
pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã ikiniõtika,
notakata pisapitikako. ²⁴ Pite ãtipirika

kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti
xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã,
nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena
erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako
Teosokata. ²⁵ Atxiĩti papakapari ikinipoko tĩtxi,
ikini itixiti auakani tii, pinãkiti ĩkapani. Atxiĩti
iua tĩtxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã
kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko
ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tĩtxi auinii?

Konapitini. Apiaerekata Teosokata ātipirika pikaikotini. ²⁶ Pipētatiniāno nota, pipētatiniāri nisākire, nota kākiti itari iaxitikiri pētataiko pite uai nikanapiriākasaaki. Peerekari iuasaaki uai nikanapiriini ōti. Iuasaaki kākiti imarotariko niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitikini posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana. ²⁷ Atāo nisāpiretai, apanakini hīte uatxa uai auakanii, hīpinini apisapanika himarotari Teoso auītetxi ininiāua —itxa Xesosi.

*Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aōkitini
(Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)*

²⁸ Āti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoão, Txiako pakini. Ikanīkana oxiratarini nopini Teoso imisākiretini ĩkapani. ²⁹ Teosokata isākirauanātakasaaki, itoō ipinipo itxa, imāka ponika, kasarori. ³⁰ Iuasaaki ipi kiki tokiā iuaā, Moisesi, Eríasi pakini. Isākirauatana Xesosikata. ³¹ Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isākirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareē ipinini Teoso paniātakiti ikamini ĩkapani. ³² Iuasaaki Petro, Xoão, Txiako pakini imakanāta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina. ³³ Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:

—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi āti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.

Txamari maxikatiika isākirauata. !Imarotari amanaākiti.

³⁴ Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri apoka. Xesosi moianariakori pĩkarauata katxiãri ãki auakasaakina. Katxiãri ãkitana. ³⁵ Katxiãri ãki ikenakotaãka sãkiretxi:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.

³⁶ Isãkirauataka atoko Xesosi moianariakori atamatarì Xesosinani. Eereka !isãpiretarina itikakitina apanakinimoni. Masãkirenika itxana.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)*

³⁷ Katimatinĩkata iokiriĩtana. Iuasaaki kãkitipokoni apoka Xesosimoni. ³⁸ Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamatarì nota ãkiri imatonõkari namarite. ³⁹ Ætipirika maerekati matamatakoti maĩkari iua. Iuasaaki akiripoakata, okarakataua. Isorikipekata inamamoni. Maerekati matamatakoti kamatsiitari namarite. Poiãonoka itakanapari. ⁴⁰ Iteene namanaãpekari pimoianariakori omitikiniri, txamari ! iposotarina —itxa Xesosimoni.

⁴¹ Ininiã Xesosi txari kãkitimoni:

—!Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? —itxa.

Eereka ipaniãtari iua kiki:

—Pamarite pimina uai.

⁴² Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ixiti. Amarini okarakataua. Xesosi paniãtari maerekati takanapiniri amarini. Erekapeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua

iuaĩkana irimoni. ⁴³ Ikinimane tsorĩkaãta Teoso posotiire itikasaakina.

*Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)*

Ikinimane tsorĩkaãtakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.

⁴⁴ —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari ĩmarotarina isãpiretakiti. Teoso ĩnirekari ninoa ĩmarotini Xesosi sãpiretakiti iuasaaki. Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina isãkire oerekinina ĩkapani.

*Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)*

⁴⁶ Āti ōti Xesosi moianariakori !auĩkakauana isãkirena, kotxi ĩnirekarina ĩmarotiniarina apiatakari ninoa sauaki auakari. ⁴⁷ Xesosi ĩmarotari ninoa xinikakiti, ĩiniã ĩminari amarini ninoamoni. Xesosikata tima itxa amarini. ⁴⁸ Iuasaaki Xesosi txana:

—Papakapiniãri amarini ia atoko ĩnakari, papakapano nota apaka. Papapakapiniãno nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka poiãotakakariua hĩte sauaki, iuarako apiatakari txauako —itxa Xesosi.

*Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)*

⁴⁹ Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Ate

sāpiretari iua kiki ikara atoko inakari imakamakani, kotxi kona pimoianarini iua —itxa.

⁵⁰ Ininiã Xesosi:

—! Hīotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki !omanataua ate. Iua apamonīkaua ate —itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

⁵¹ Teoso tixine iuaīkana Xesosi kanapiriini ōti apokaāpota, ininiã Xesosi ākixinireē txari:

—Nisapitikako Xerosareēmoni.

⁵² Iokanatarī kākiti iua apisa, imakiniātaā initinina īkapani. Ipixinipokoriti ninoa kākiti nitari imakiniātaā aapokotxi Samaria auakani auiniātaā. ⁵³ Txamari kākiti iuaātaā ! inirekarina Xesosi apakapinina, kotxi iua nirekari Xerosareēmoni isini. Samaria auakani omanatana Xerosareē auakani. ⁵⁴ Txiako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene. Iusaaki ipimaārīna Xesosi:

—Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatinī ninoamoni ixipokinirina īkapani?

⁵⁵ Txamari Xesosi pinitana, isākirena maerekani xika.

⁵⁶ —Nota, hītari iaxitikiri kona kākiti nixipokini īkapanini napoka uai. Kākiti maerekani nimakatkakini īkapanira uaimoni nina —Xesosi txari Txiako, Xoão pakini.

Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kākiti auiniātaāmoni.

*Kākiti Xesosi Imoianatinina Nireēkani
(Mateo 8.18-22)*

57 Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:

—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.

58 Ininiã Xesosi:

—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari iaxitikiri nimakiniãtaã !auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko pinireka atxiĩti? —itxa Xesosi.

59 Xesosi txari ãti kiki:

—Notakata pisako.

Txamari iua kiki:

—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.

60 Ininiã Xesosi:

—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua. Pite sari kãkitimoni. Pisãpiretanako Teoso auĩttxi ininiãua —itxa Xesosi iuamoni.

61 Æti kikipekana txari Xesosi:

—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.

62 Ininiã Xesosi:

—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana ikamini, !apakata iparĩkauatini aãũte Teoso ikapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

¹ Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti. Iokanatana ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina. Iokanatana iua sini apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ĩkiika. Apokana Xesosi apisa. ² Xesosi txana ninoa:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari ! imarotarina nisãkire, kotxi ! ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ïkapani. Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri kakikioteri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ïkapani. ³ Hĩsa. Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa. ⁴ Txineiro ! hanikape. Tiitxi ! hanikape. Æti hĩkiti mata ! hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, ! hĩtokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ïkapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni. ⁵ Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako. ⁶ Kaapokori nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa. ⁷ Kaapokori apakapiniãi hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. Æti aapoko, eereka ãti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ïkapani, hiãtini ïkapani hãpakapariko. !Hĩpẽtauatape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ïkapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ïki.

⁸—Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. !Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko. ⁹ Erekapeka hĩtxĩkitakanako amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane. ¹⁰ Aapokotxiãtaã

himapakapakoniã, h̄sa kãkiti napaãporetxiã. H̄sãpiretana kãkiti iuaã auakani: ¹¹ “Hãuniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi ! erekari uai, kotxi maerekati h̄kama ate himapakapakaniã. H̄xinikariko, ate apoka uai Teoso aūtetxi ininiãua asãpiretinii ìkapani, txamari ! hinirekari.” Ikara atoko h̄txa sãkiretako ninoamoni. ¹² Kãkiti misiritiko õtisaaki Teoso misiritanako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua aapokotxiti auakani h̄te mapakapakani, kotxi h̄te sãpiretana Teoso sãkire, iuaritika ! auikarina. Kitxakapir̄ka Teoso sãkire sãpiretakani ! isana Sotoma sitatxitimoni —itxa Xesosi.

*Kãkiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakana-
pakani*

(Mateo 11.20-24)

¹³ —H̄te Korasī sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. H̄tepekana Petsáita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi h̄te sauaki, txamari ! h̄takanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoõ sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaãkamako, kãkiti iuaã auakani uatxakapokoikamani itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani ītoãna itakamanako, imaerekanina itakanapinina oerekinina. ¹⁴ Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiko h̄te Petsáita sitatxiti auakani, h̄te Korasī sitatxiti auakani apaka. ¹⁵ H̄tepekana Kapanaoõ sitatxiti auakani

apiarini hinireka hininiãua, txamari maerekani misiritikoãtaã iuamonirako hõkapeẽkako —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Hĩte sãkire kenakotakani kenakotari nota sãkire apaka. Hĩte mapakapakani ! apakapano nota apaka. Nota mapakapakani ! apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setëta Pakini Kãkiti Kanapiriini

¹⁷ Ninoa setëta pakini kãkiti kanapiriã. Pox-
okonoka itxakatana.

—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka kĩpitari asãkire, pite uãkaã aiokanatakasaakina — itxarina Xesosi.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imëkokini atoko itxa. ¹⁹ Hĩkenakota. Nota sikaposotiiretai hĩte imini, kaxipiro pakini hĩkatxaratini. Kona ioãkai hĩte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hĩposota hĩokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hĩte. ! Auari hĩte karotakani.

²⁰ Hĩpoxokoniuata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hĩpaniãtakiti. Apia hĩpoxokoniuatako, kotxi hĩuãka Teoso tixine aãtsopateẽ iõkatsopatapeẽkaika iuaã hĩsini ìkapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri

(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Iuasaaki Erekarì Matamatakoti kamapox-
okonitari Xesosi, ininiã Xesosi misãkiretari Teoso:

—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai

pite, kotxi kimarorerini, iuikakaniua kona poereka pimarore. Poiãorini, miuikakaniua poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

²² Eereka imisãkiretari kãkiti:

—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni —itxa Xesosi.

²³ Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ni-noanani aua iuakata. Imisãkiretana:

—Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hĩte atamatari nota kamakiti, hĩte kenakotari nota sãpiretakiti. ²⁴ Nota sãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani, auĩtetxiakori pakini kinirão atamataka txari hĩte atamatakiti, txamari ninoa ! atamatari. Ninoa nirekari hĩte kenakotakiti ikenakotinina, txamari ! ikenakotarina —Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

²⁵ Kiki Moisesi sãkire oerekakari apoka Xesosi-moni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isãkire.

—Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ãkapani? —itxa.

²⁶ Ininiã Xesosi:

—Kiripa patatsopata Teoso aãtsopateẽ? Pisãpiretano Teoso paniãtakiti —itxari.

²⁷ Ininiã iua kiki apakapapireta:

—Teoso paniãtaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikini pitaparaxinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã

pakini.” Apaka Teoso paniãtaua: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti,” itxa.

²⁸ —Atãopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiã, pauapika ãtipirika Teosokata —itxa Xesosi.

²⁹ Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Kiripa ãti nitiretini ãkapani?

³⁰ Xesosi apakapapiretari, ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretini:

—Kiki potorika Xerosareẽ. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoriti kiãtiririni maãkari iua. Iãtirãkarina imãka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauãkixiniretinoka itakanaparina iua kiki. ³¹ Iuasaaki sasetotxi iãpota iua kimaporiti. Iua atamatari iua kiki karotakori, txamari !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ãkorape itxa. ³² Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka. Iua apaka atamatari iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ãkorape itxa. ³³ Eereka kiki Samaria tãpakiri iãpota iua kimaporiti. Iua apoka iuaã. Atamatari iua kiki maãkapekari, ininiã iua amonãkari. ³⁴ Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniã. Ipitari ikaro iãtxiã. Mãkatxi mataã iapirika itxari ikaro. Eereka õkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari. Anikari kãkiti imakiniãtaã aikotimoni. Iuaã imoiaãri. ³⁵ Katimatinãkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori isika. “Nisipekako. Pite moiaãriko ia kiki. Apikomonipanika txineiro pinirekiniã ikiena ãkapani, nikanapiriãkasaaki

nĩkitxitai,” itxa Samariakiri, —itxa Xesosi Moisesi sãkire oerekakarimoni.

³⁶ Xesosi pimaãri iua:

—Ipi ãti kikiakori iãpota iua kimapori. Ìkiripa iua kiki kiĩtiririni maĩkakiti tiretakari? —itxa.

³⁷ Ininiã iua Moisesi sãkire oerekakari:

—Ari, Samariakirinokara turetari iua —itxa.

Ininiã Xesosi:

—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua turetari ãti.

Xesosi Motikaẽtaro Mata, Maria Pakini

³⁸ Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiãtaã. Iuaã sito Mata inakoro apakapanana oaãpoko. ³⁹ Oĩtaro Maria inakoro topãka Apiananiri takote isãkire okenakotini ìkapani. ⁴⁰ Mata maerekaxiniretonoka otxa oparĩka ito inini xika. Ininiã osari Xesosimoni.

—Apiananiri, nitaro topãkanãta ereẽ. Notanani parĩkauanãta. Pitemoni erekari atxiĩti? Pipaniãtaroko notakata nipokori okamini —otxa.

⁴¹ Ininiã Xesosi:

—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparĩka ito inini xika. ⁴² ãtinoka pikamini tĩkane ninireka. Maria mereẽri ikara. Omereẽri nota sãkire okenakotini. Oa mereẽkiti apiaerekata, ininiã !niotokakaro oa nisãkire okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misãkiretiko Pirena (Mateo 6.5-15; 7.7-11)

¹ ãti õti Xesosi misãkiretari Teoso. Ixipoka atoko ãtika imoianari txari:

—Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisãkiretinina. Iua atokokana poerekaua ate Teoso amisãkiretini. Natokopa itxa Teoso amisãkiretini?

² Xesosi apakapapireta:

—Teoso himisãkiretakasaaki, ia atoko hĩtxako:

“Aĩri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti.

³ Nipokori ikiniõtika pisikauako.

⁴ Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana, pimaxinĩkaretariko. Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki.”

Ikara atoko hĩtxako Teoso himisãkiretini —itxa Xesosi.

⁵ Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:

—Atxiĩti apanĩkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini ĩkapani. Ininiã pakiritari iua: “Nimoianari, ipi āti pakini komiri pisikano. ⁶ Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori ! auari nisikiniri,” atxiĩti pitxari iua.

⁷ —Atxiĩti pimoianari iroko āki apakapapiretai: “! Pakirinãtapeno. Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota nõkitikiniua, nipokori nisikinii.”

8 —Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiĩti ! inirekari õkitikiniua. Iuaĩkana, iuaĩkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. Ikini nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaĩkana imakini ĩkapani. Iua pimoianari na atoko itxa Teoso. ⁹ Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko Teoso, ininiã iua apakapapiretai. ¹⁰ Amanarauatakari apakapapitikari amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari apakapapiretaãkapitika.

¹¹ —Hĩte irĩtxiakori, hamariteni amanainiãi komiri, kaikani hĩsikatana hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hĩsikatana hamariteni? ¹² Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hĩsikatana hamariteni? Konapitini. ¹³ Hĩte maerekati kamakani hĩtxaua, iuaritika himarotari erekari hamaritenimoni hĩsikini, ininiã hiri iaxiti auakari, erekarinani kamakari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hĩtemoni hamanainiãri iua —itxa Xesosi.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)*

¹⁴ Āti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masãkireti. Iua maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati matamatakoti auaĩtotakiti posotari iuaĩkana isãkirauatini. Kãkiti Xesosi kamakiti itikakani tsorĩkaãnãta. ¹⁵ Ātikaka ninoa txari:

—Satanasi, maerekani matamatakoni auĩte, iuakara sikataparatarari Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.

¹⁶ Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ïkapani —itxarina.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:

—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, !apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana. ¹⁸ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hïte sãkire, nota iokanatinina Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã. Ikara hïsãkire kona atãoni. ¹⁹ Hïte sãpiretano, maerekani matamatakoni Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hïte moianariakori omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hïsãkire nota pirena. ²⁰ Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hïtemoni hïauïte inini ïkapani.

²¹ —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moiainiãri aapoko, kona kiïtïrikikori itii.

²² Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata, ininiã anikapitikari kaapokori ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Nikeeko auiniã, kona kamakatzakikori nitii,” itxama, iuaritika kiki apiataparatakari ïtirïkari itii. Eereka imoianariakorimoni ixanakari tiitxi.

²³ —Notakata maparïkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari niparïka

ixipokini —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(*Mateo 12.43-45*)

²⁴ Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:

—Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakanapakasaaki, isaãpota ãparaã makipakaniãtaã auiniãtaã initini ĩkapani. Imapokakaniãri, “Iuaĩkana nikanapiriãko mitxi nauinimoni,” itxa. ²⁵ Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iusaaki peereri. Oeretapeẽkaika. ²⁶ Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni, apia maerekanitakani. Ninoa ikinikana ĩroaĩtotari iua kiki. Iua ĩtoã aua itxana. Iusaaki oitope maerekani matamatakoni misiritari iua kiki, ininiã apiata itsii inikoriã. Mitxipe ãtinoka maerekati matamatakoti paniãtari iua maerekati ikamini. Eereka oito paniãtari iua —itxa Xesosi.

²⁷ Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:

—Pite auãkĩtakakaro, pite axitakakaro, poxokoniata, kotxi Teoso sikari erekari oamoni —otxa.

²⁸ Xesosi apakapapiretaro oa:

—Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auĩãkani, apia poxokoniatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni —itxa Xesosi.

Xonasi Pirena
(*Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13*)

²⁹ Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iusaaki Xesosi txari:

—Kākiti uatxarini !erekana. Hīte nirekari no-erekinii Teoso takaōtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hīte. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaīkana ikama-panikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaōtxikare itxapanikaua hīte īkapani. Iua takaōtxikarinoka Teoso takaōtxikare hīte īkapani. ³⁰ Kitxakapirīka Nínivi sitatxiti auakani imarotari Teoso iokanatiniri Xonasi ninoamoni. Iua atokokana kākiti uatxa auakani imarotariko Teoso iokanatinino nota kākiti itari iaxitikiri ninoamoni.

³¹ —Kitxakapirīka sito Sapaa auakani auīte sari ōtakoxiti auītetxi Saromāo inakorimoni imarore okenakotini īkapani. Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, oa sito txitanako kākiti uatxa auakani, kotxi uatxa uai aua Apiatakari. Iua Saromāo auītetxi itxaua, iuaritika uatxa uai aua auītetxiakori auīte. Txamari kākiti uatxa auakani linirekari ikenakotininirina nota sākire.

³² —Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, kākiti Nínivi sitatxiti auakani txitaiko hīte īkorasaaki auakani, kotxi ninoa kenakotari Xonasi sākire. Iuasaaki itakanaparina maerekati ikamakitina. Uatxa uai aua Apiatakari. Xonasi poiāoka. Hīte kenakotapekari nota sākire, txamari himaerekani ! hītakanapa —itxa Xesosi.

Tirikapi Ītotxiākiri Pirena

(Mateo 6.22-23)

³³ Iuaīkana Xesosi sāpirenauata:

—Kākiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka ikinimane Īroākani atamarauatini īkapani. ! Ikipatari tirikapi. !Iomaātari tirikapi kopiti āki.

³⁴ Poki tirikapi atoko itxa pīto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki ipinikare aua p̄kixinireē. Poki maerekanisaaki, p̄kixinireē mapiāriko. ³⁵ Erepaniko. Atxīti piuākataro ipinikare p̄kixinireē auini, txamari atxīti ipiānoka auari p̄kixinireē. ³⁶ Ipinikarenoka p̄kixinireē auiniā, ipiā na xatiki auinii, tirikapi iopinikinii atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

³⁷ Xesosi sākirauataka atoko pariseo aiataro Xesosi:

—Manipokota naapoko —itxari.

Ininiā Xesosi sari iuakata. Apokaāka atoko, iitopāka inipokotini ĩkapani. ³⁸ Iua pariseo tsoriānāta Xesosi marokauakotakaniāua inipokotini apisa, kotxi iuasaaki Xesosi ĩkamari Xoteo kiomaneakorini oerekakiti iaōka. ³⁹ Ininiā Xesosi:

—Hĩte pariseoakori arokari hīto, txamari h̄kixinire patxikopīri, kotxi maerekatinoaka h̄kama. Kapotxinaniri h̄txaua. Iākoanatxi inopininoaka arokiko atoko h̄txa. Pirato inopininoaka arokiko atoko h̄txa. ⁴⁰ !Kīkitei h̄te. Teoso hīto kamakari kamari h̄kixinire apaka. ⁴¹ Iākoanatxi āki auakari iāriā h̄sikako matxineirotenimoni. H̄pratone āki auakari nipokori h̄sikako matxineirotenimoni. H̄toretariko apanakini. Ikara atoko h̄kaminiā, Teoso atamataro h̄kixinire ereka inini.

⁴² —Hĩte pariseoakori misiritaākako. Hĩte sikari ipixini h̄takare kikiu auakari Teosomoni Moisesi

paniãtakiti iaõka. Apikomoni hĩkama, kotxi ipixini takari kanaua ãki hĩtakakiti apaka hĩsika Teosomoni, oteraã, seporĩa hĩsika. Erekapitikamari hĩte sikakiti Teosomoni, txamari himisirienetari kãkiti. Teoso !hĩtireta. Erekarari ipixini hĩtii hĩsikiniri Teoso. Iuakatikana erekari atão hĩkaminari kãkiti. Erekarari atão hĩtiretiniri Teoso.

⁴³ —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte potxitari hĩitopãkini kãkiti apisatoõ, aiko ãki Xoteo apotitiniãtaãua kãkiti atamatinii ĩkapaninoka. Nipokori sikaretikoãtaã hãuakasaaki, hĩte apokaerekatari kãkitipokoni paxitinii hĩte koerekareri hininiãua.

⁴⁴ —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Akauari matakaõtxiãkoti atoko hĩtxa. Iua nopini kãkiti napa imimarotakoniã, kotxi hĩto peerekari, txamari hãkixinire !erekari. Akauari ãki arakakari atoko itxa hãkixinire —itxa Xesosi.

Moisesi Paniãtakiti Oereẽkani Maerekani

⁴⁵ Ikara sãkiretxiti kiki Moisesi paniãtakiti oereẽkari kenakotakasaaki, omanãkarauata. Itxari Xesosi:

—Koerekareri, ikara atoko pisãkirauatiniã, ate apaka “maerekati kamakani” pitxataua ate —itxari.

⁴⁶ Ininiã Xesosi:

—Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkanii hĩtekanerako misiritaãkako. Hĩte paniãtari kãkiti hĩteka paniãtakiti ikaminina. Ninoa ! iposotari ikinika hĩpaniãtakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiã hĩtakini atoko hĩkamanãta hĩte. ! Iposotarina anikinirina. Hĩte apaka ! hĩkamari hĩteka paniãtakiti. ⁴⁷ Hĩte misiritaãkako. Hĩte kamari takaõtxikari peereri Teoso sãkire sãpiretakanini ikatikoãtaã hĩtakini. Txamari hĩte

atokiriakorinikara okapena ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini. ⁴⁸ Iuaritika hĩte sãpiretari ikinimane hãpokaerekatiniri hĩte atokiriakorini kamakiti. Txamari ninoara okana Teoso sãkire sãpiretakanini. Hĩtera takari takaõtxikari peereri ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini akauariãtaã, ininiã kãkiti uãkatari hĩpaxitinina ninoani, txamari ! hĩkamari ninoani paniãtakiti.

⁴⁹ —Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti tĩkane. Mitxipe iua txari: “Nota iokanatanako nisãkire sãpiretakani, niokanapirena aniãkani pakini ninoamoni, txamari ninoa okapanikana apanakini. Imisiritapanikana apanakini,” itxa Teoso. ⁵⁰ Kãkiti uatxa auakani misiritaãkako, Teoso sãkire sãpiretakanini okiko xika. Teoso itixi ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sãkire sãpiretakani okiko. ⁵¹ Merepitipanika Apeo inakori okapeẽka. Eereka apanakini okaãpotapeẽka. Imapotõkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori takikoãtaã takote, Teoso Auini Pakitaãtaã takote apaka, iuaã okapeẽka Sakaria. Inipitikara nota sãpiretai hĩte, uatxa auakani misiritaãkako ninoa Teoso sãkire sãpiretakani okiko xika.

⁵² —Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkani misiritaãkako. Hĩte kipatari atão inakari Teoso iokanapirena. Hĩte apaka ! auikari ikara. ! Hãuiritari apanakini auikiniri —itxa Xesosi.

⁵³ Ikara Xesosi sãkire xika, Moisesi paniãtakiti oereẽkani, pariseoakori pakini tsoata, Xesosi omanatinina. ãtipirika ipimaãnãtapikarina Xesosi. ⁵⁴ Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, imaĩkiko ĩkapani.

12

Kipatakori !Auari (Mateo 10.26-27)

¹ Kākitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiā ikatxarakititakakauana. Iuasaaki Xesosi merepanika otākikana imoianariakori:

—Erepaniko pariseoakori sākire. Pamonōkoniri isākirena, kotxi ! ikamarina isākirena iaōka. Ikara imaerekanina kipataua pāo tireēkari pani koketakori atoko itxaua. Eereka imarotaāka imaerekani. ² Ikinika seretakori oerekaākako. Ikinika kipatakori imarotaākako. ³ Ininiā ipiāpokoā pisāpiretakiti, pokamara imarotaākako. Aapokotxi katoreri āki pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaākako ikinimane imarotiniri īkapani.

Kipa Apīka? (Mateo 10.28-31)

⁴ —Nimoianariakori nōtākikapanikai hīte. ! Hīpīkapiri hīte okakani tīkane. Hītonanira iposotana okinina. Hīxinire ! iposotana okinina. ⁵ Nisāpiretai hīpīkakiti tīkane. Teosora hīpīkako. Iuara posotari hīto okini, eereka iposotari iokanatinii maerekani misiritikoātaā. Ari, iuara hīpīkako.

⁶ —Kiripa ipi ipi āti pakini kotipiriki karone? Poiāonoka txineiro, ota ipinoka. Iuaritika Teoso ! imaxinīkaretari ātika kotipiriki. ⁷ Kipakinipa piāko pikiiā auakari aua? ! Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inīkakai, ininiākara ! hīpīkarauatape. Kotipiriki īki poiāo, iuaritika Teoso tiretari kotipiriki. Kaiāopokori kotipiriki auiniā,

iuaritika h̄ite ĩki apiata, ininiã Teoso tiretapitikai h̄ite —itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori

(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

⁸ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Apikomoni nisãpiretai. Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota h̄itari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako. ⁹ Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti ! nitxaua nota,” inakari, iua atokokana nota h̄itari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Kona nota nakitini iua,” nitxako.

¹⁰ —Kãkiti misãkirepiretiniãno nota h̄itari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiã Teoso makatzakapitikari. Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekarı Matamatakoti, ! kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti.

¹¹ —Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniãtaãua hãpoĩtikoã, hanikikosaaki auĩtetxiakorimoni hãpoĩtikoã, mitxi ! h̄ixinikapiri h̄ite apoĩtakani hãpakapapiretini. Maerekaxiniretinoka ! h̄itxape.

¹² Iusaaki ninoa apoĩtakasaakii, Erekarı Matamatakoti sãpiretaiko h̄ite hãpakapapiretini ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Kiki Katxineiroteri Mũkiteti

¹³ Kiki kãkitipokoni sauaki misãkiretari Xesosi:

—Koerekareri, pipaniãtari nitari sikinino nota ipixini aĩrini tii ipĩkasaaki itakanapakiti —itxa.

¹⁴ Ininiã Xesosi:

—Naõkimanere, kona nota parĩkani pirini tii nixanakini —itxa Xesosi.

¹⁵ Ininiã Xesosi misãkiretana ikinimane:

—Erepaniko. !Erekari tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani !hĩtxape. Itomaneri tiitxi !itxĩkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.

¹⁶ Ininiã Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

—Kiki katxineiroteri aua kikiio mitari. Itakare peerekari, kaiãopokori. ¹⁷ Ixinikaxitita ãkixinireẽ: “Nãpa ninĩkatariki nikiena? Nikiena nĩkatikoãtaã xapitiki. !Apakata itomaneri nikiena ïkapani. Kipa nikama? ¹⁸ Ari, nimarotari nikamakiti tũkane. Nõtikiariko nikiena nĩkatikoãtaã. Iuaĩkana nikamari ãti mitari. Iuaã ikinika nikiena, nitii apaka ninĩkata. ¹⁹ Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiãopokori nikiena. Kaiãopokori nitii. Apakatapitikako kaiãopokori anokanani ïkapani. Ininiã !niparĩkauataika. Ninipokotako, niãtako, nipoxokoniuatako nitxako,’ itxa iua kiki. ²⁰ Txamari Teoso misãkiretari iua: “Kiĩkitei pite. Uatxa ia ïkanõkati pipinako, ininiã kipa apakapatariki ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.

²¹ —Ikara atoko itxa kãkiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa Xesosi ikara sãkiretxiti ixipokini.

*Teoso Nĩkatiniua Ate
(Mateo 6.25-34)*

²² Ininiã Xesosi misãkiretari imoianariakori:

—Ininiãkara nota sãpiretai hĩte, maerekaxiniretinoka !hĩtxape, hiniãkiti nire, mãkatxi hĩeretaãkiti nire. ²³ Nipokori, mãkatxi pakininoka kona txĩkitakari pauini ereka inini. Nipokori, mãkatxi pakini poiãoka. ²⁴ Hãtamatariki kotipiriki. Ninoa !itakarauata. !Amarina ikiena. !Ipotetarina ikiena. Iuaritika

Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nīkatiniāri kotipiriki, inīkatapitikai hīte apaka. Hīte īki apiata. ²⁵ Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxīkitakai apikomoni āti oara pauini. ²⁶ Pimaerekaxinirene kona txīkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiā kinirepa maerekaxiniretika pitxa?

²⁷ —Aāui pixinikako. Kona aāui parīkauata. ! Ikamari imāka, iuaritika aāui peereri. Kitxakapirīka auītetxi Saromāo inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiāori imāka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aāui. ²⁸ Aāui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaāka. Iuaritika Teoso nīkatari aāui. Ininiā apiata inīkakai hīte. Ikamamākatapitikai. Poiāonoka hīte auikari Teoso sākire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hītxa. ²⁹ Ininiākara maerekaxiniretinoka ! hītxape. ! Hīxinikanātapiri nipokori mauakanisaaki, iāriā mauakanisaaki. ³⁰ Kākiti Teoso sākire mauīākani ikiniōtika maerekaxiniretinoka itxana imākana ixinikinina xika, inipokore ixinikinina xika. Hīri imarotari himāka hinirekini, hīkiena hinirekini. ³¹ Merepitipanika pinirekariko Teoso piauīte ininiāua. Iua nireēkiti pikamako, ininiā, himāka, hīkiena apaka Teoso sikaiko hīte —itxa Xesosi sākire.

Hīparīka Īki Nīkatiko
(Mateo 6.19-21)

³² —Ininiā hīte ninakitiakori ! hīpīkarauatape, kotxi hīri apokaerekatari isikiniī ikinipoko erekari iua auītetxi ininiātaūakiri. ³³ Ikinika hītii hīvētxitako. Txineiro hīsikako matxineirotenimoni. Ikara atoko hīkaminiā, hīparīka īki auapitika Teoso tixine. Iuaā hīparīka īki !ixipoka. Kīitiriri

!tiritĩkari. Kiĩriki !inikari. Iuaã hinĩkatariko hĩparĩka ĩki. ³⁴ Erekari hĩparĩka ĩki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

³⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Himerekako, kamãka hĩtxako. Tirikapi hĩopotokakako. Iposope hĩtxako niparĩka hĩkamini ĩkapani. ³⁶ Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hĩtxako. Ipatrãotena sari ĩtanorouatakari kiiniritemoni. Initiriakori iãtapari ikanapiriini. Apokasaaki, akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena ĩroini ĩkapani. Ninoa nitiritxi atoko hĩtxako. ³⁷ Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki, iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotatari patrão kamakiti? Iua ieretakari imãka iparĩkauatini ĩkapani. Ipaniãtana ninoa topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori. ³⁸ Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiĩti apanĩkanõka apoka ipatrãotena. Atxiĩti imaropirĩkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope itxana, ininiã erekapitikari.

³⁹ —Hĩxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini, !auiritamariko iua aapoko ĩroini itii ĩtirĩkini ĩkapani. ⁴⁰ Hĩtepekana, hĩte apaka iposope hĩtxako, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãko. Iuasaaki, “! Apoka uatxa,” hinakasaaki, iua õtipitika nota kanapiriã uai — itxa Xesosi.

*Nitiritxi Erekarí, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 24.45-51)*

⁴¹ Petro misäkiretari Xesosi:

—Apiananiri, ikara säpirenatxi atão inakari oerekiko pisäpiretakiti, atenani poerekini ïkapanikani? Ïkinimane poerekini ïkapanikani ikara pisäpireta? —itxa Petro Xesosimoni.

⁴² Ininiã Xesosi:

—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara apanakini nitiritxi auïte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi nipokotiko manapi. ⁴³ Nitiritxi ipatrãote paniãtakiti iaõka kamakari poxokoniuata ipatrãote apokasaaki, kotxi ipatrãote paniãtakiti iaõka ikama. ⁴⁴ Ipatrãote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inïkatini.

⁴⁵ —Txamari atxiïti ãti patrão nitiri ! inirekari ipatrãote paniãtakiti iaõka ikamini, ipatrãote auapokotini xika. Atxiïti inoropatari apanakini ipatrãote nitiriakori, apanakini ipatrãote niteroakoro apaka. Atxiïti inipokota, kapoãro iãta, ipoãta. ⁴⁶ Ipatrãote apoka iniriti mimarotakanisaaki, ininiãkara iniriti ! iposopanika ipatrãote apakapini. Ikara xika ipatrãote misiritari iua. Eereka iokanatarí iua Teoso säkire mauïãkani misiritikoãtaã.

⁴⁷ —Nitiritxi ipatrãote nireëkiti imarotakari makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti iposope inini ïkapani, ixirokitataãkako aãpitsaã. ⁴⁸ Nitiritxi ipatrãote nireëkiti mimarotakati kaminiãri maerekati, ixirokitataãkako, txamari poiãonoka. Teoso sikari parïkatxi, imaroretxi pakini kãkitimoni. Kaiãopokori parïkatxi, kaiãopokori

imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite iteene parīkauatini iua īkapani. Apikomoni parīkatxi, apikomoni imaroretxi isikiniāi pitemoni, ininiā Teoso nirekari pite apiata piparīkauatini iua īkapani —itxa Xesosi sākire.

Neenamtxi Xesosi Sākire Auikiko Xika
(Mateo 10.34-36)

⁴⁹ Xesosi sākirauatapanika:

—Teoso misiritariko kākiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko itxa kākiti misiritiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxīkitakini īkapani. Ninirekari ikara niparīka nixipokini. ⁵⁰ Nota atatsiirauatako. !Erekaxinireno. Ninirekakari natatsiirauatini katima xipokaka inini. ⁵¹ Kona neenamtxi niotokakini īkapanini napoka īkorapokoriti. Nota sākire auikiko xika neenamtxi auapitikako. ⁵² Aapokotxi āki auakani sīko. Atxiīti ipi āti pakini naiatari ipi, atxiīti ipi naiatari ipi āti pakini, nota sākire auikiko xika. ⁵³ Irītxiakori omanatana ninoā ākiri nota sākire auikiko xika. Ninoā ākiri omanatana iriakori. Inorotxiakoro omanatana ninoā ākero. Ninoā ākero omanatana inoroakoro. Imakirotxiakoro omanatana otiroakoro. Otiroakoro omanatana oimakiroakoro nota sākire auikiko xika —itxa Xesosi sākire.

Iaxiti Imarotiko
(Mateo 16.1-4)

⁵⁴ Xesosi iuaīkana misākiretari kākiti:

—Atokatxi ereēkokinimoni ipiākaāpotakasaaki, “Āparaānapani,” hītxa. Ari, ikipapitikako. ⁵⁵ Ītima ikiitaā īkari apokasaaki īkorapokoriti, hīte: “Kamoīpani,” hītxa. Ari, kapatakapitikariko. ⁵⁶ Kamisirienererini hītxaua. Hātamatar iaxiti,

itixi pakini, ininiã himarotapitikari ãparaã, kamoĩ pakini. Kinirepa kona hãtamatano nota? Kinirepa kona hĩkenakotari nisãkire Teoso kamaenetakiti himarotini ĩkapani? —itxa Xesosi sãkire.

Pimisiritiko Mereẽkarimoni Pimasikani ĩkapani
(Mateo 5.25-26)

⁵⁷ —Kinirepa hĩteka na xinikari atão inakari hĩkamini tĩkane? ⁵⁸ Maerekati pikamakasaaki, ãti nirekari anikinii pimisiritiko mereẽkarimoni. Iua anikinii apisapanika, pisãkirauata iuakata atão pikamini ĩkapani, ininiã iua !anikaikai pimisiritiko mereẽkarimoni. Pimamisãkiretakaniãri, iua anikaiko pimisiritiko mereẽkarimoni. Eereka pimisiritiko mereẽkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai kateia ãki. ⁵⁹ Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniãri Himaerekani, Hĩpinako

¹ Xesosi sãkirauatakasaaki, kãkiti iuaã auakani sãpiretari iua Kariréia auakani okiko pirena. Ninoã Teoso misãkiretiko aikotiã auakasaaki, ninoã okari ipirana imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani. Ininiã iusaaki Pirato sotatone apoka iuaã. Iusaaki ninoã okana. ² Xesosi imarotari kãkiti ãkixinire xiniãkiti. Ininiã ia atoko itxa:

—Hĩte uãkatari ninoã Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiã, “Ikara atoko inapeẽkana ninoani,” hĩtxa. ³ Konapitini. Nota sãpiretai hĩte, himaerekani himatakanapakanisaaki, hĩpinako ninoã atokokana hinaãkako —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi sãpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:

—Xerosareẽ aua Siroee inakori aapokotxiti. Iua aapokotxi ïtanori irika. Irikasaaki, tesoito kikiakorini ipïpe. Hïte uãkatana iuaã auakani apia maerekani itxauana? ⁵ Konapitini. Hïtekanera himaerekani himatakanapakanisaaki, ninoa atokokanera hïpina —itxa Xesosi.

Piko Mina Mariti Pirena

⁶ Ininiã Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko:

—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ïkapani. Iuaãtaã aua amãtiiri piko inakori mina. Iuaã apokasaaki, maritoka otxa itakare. ⁷ Ininiã itxari: “Ïpikanani ãtikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiã erekari otokiko, kotxi kona oïriuata. Ininiã kona erekari uai okaikotini, kotxi oxipokari takari kiena kipatxi ãki auakari,” itxari initiri. ⁸ Ininiã initiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. ãti kipatxi erekari patari tikakata nitakapapatitaroko. ⁹ ãtikanani inakasaakiaua karipeka oniniã, ereẽ oãua. Erekari okaikotini. Omiriuatakanisaaki, iusaaki erekapekari otokiko,” itxa initiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Ôtisaaki Xesosi Makananitiro Sito

¹⁰ Tomatiko ôtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹¹ Iusaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro. Ia atoko otxa amianareta. Okomïkaãpota, kotxi maerekati matamatakoti amianari kamakari ïroaïtotaro. Kona oposota oõkitikaïtotiniãua. ¹² Xesosi atamatakasaakiro, itxaro:

—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.

¹³ Ininiã itakari iuako onopini. Iuasaakepeka oõkitikaĩtotaua. Ininiã iuasaaki otxa:

—Peerekari Teoso. Erekarı imakinika ikamak-iti —otxa.

¹⁴ Iuasaakepeka Xoteo apotiitiniãtaãua aikotiã auakani auĩte naiataua, kotxi tomatiko õtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiã iua txitari kãkiti:

—Auari seisi pakini õti kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Ininiã ĩkora seisi õti hina iua makananitinii ĩkapani. Kona hinape tomatiko õti erekapeka hĩtxĩkitakiko ĩkapani —itxana.

¹⁵ Ininiã Xesosi txari iua:

—Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Tomatiko õtisaaki hĩte turetari hĩpiraakori, kotxi hanikari hĩpiraakori, kema auĩte iaãmoni ãparaã iãtinina ĩkapani. ¹⁶ Oia sito Apraãoni apika mekaniro otxaua. Satanasi kamaamianaretaro oa tesoito anokananipeka. Iaõpe. Apakatapitika tomatiko õtisaaki nitiretiniro oa, nimakananitiniro oa —itxa Xesosi.

¹⁷ Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pẽtauata. Iuasaaki apanakini iuaã auakani poxokoniua, kotxi imarotarina erekari Xesosi kamakiti.

Mostata Pirena

(Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32)

¹⁸ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Kiãtokopa itxa axinikiniri? ¹⁹ Teoso auĩtetxi ininiãua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata ikikioteẽ. Oa aneẽ. Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiã. Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua —itxa Xesosi.

Merepanika poião kākiti auñtetari Teoso. Eereka kaiãopokori kākiti auñtetari iua. Txamari iusaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

Pão Tirekakari Pirena
(Mateo 13.33)

²⁰ Iuaĩkana Xesosi pimaãna:

—Natokopa itxa ïkorapokoriti Teoso auñtetxi ininiãua? ²¹ Ia atokokana itxa: Sito kosekari pão tirekakari pani. Okoketari axapiti pão tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ïkinika ipe tirekaãpota otxa.

Axapitiri Ironakikoãtaã
(Mateo 7.13-14, 21-23)

²² Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareẽ sitatxiti isini ïkapani. Isaãpotakasaaki, isãpiretari Teoso sãkire. Isãpiretari ãti sitatxitiã, ãti aapokotxitiã, ãti sitatxitiã, itxaãpota isãpiretiniri Teoso sãkire kãkitimoni. ²³ Oerekaruanãtakasaaki, kiki pimaãri:

—Niauñte, poiãokani satako Teoso auiniãtaã?

²⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—Teoso tixine ïronakikoãtaã axapitiri. Hinirekariko iuaã hiĩroini. Kaiãopokori kākiti nirekari ïroinina. Txamari, ! iposotarina.

²⁵ Kaapokori totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kākiti iporikiti aritari itore: “Pimataakariko itore ate ïkapani.” Iusaaki iua kaapokori txako: “Kona nimarotai hñte,” itxanako ninoamoni. ²⁶ Ininiã ninoa: “Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniãtaã pauakasaaki, pitekara oerekaua,” itxanako ninoa. ²⁷ Ininiã iuaĩkana itxako ninoamoni: “! Nimarotai hñte.

Namonipa hãua hĩte? Hĩsipiniikaua. Imakinika hĩkamakiti !erekari.”

²⁸ —Hãtamatakasaakina Apraão, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani pakini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, iuasaaki hĩtxiapatapitikako. Apanakini ĩroãpeka. Txama hĩtenoka kaĩkotape iporikiti himaerekani xika. ²⁹ Teoso auĩtetxi ininiãtaãua apokako kaiãopokori kãkiti, ikini itixiti ĩkani. Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereẽkokinimoni ĩkani, atokatxi pokĩkini sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani pakini apokako Teoso kiiniritimoni. ³⁰ Merepitipanika Xoteoakori kenakotari Teoso sãkire, txamari ! imaãkatari. Eereka Xoteo minakaniua kenakotari Teoso sãkire, ininiã auikarina. Ininiã Xoteo minakaniua apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua Xoteoakori apokini apisa —itxa Xesosi sãkire.

*Xesosi Tiretari Xerosareẽ Auakani
(Mateo 23.37-39)*

³¹ Ikarasaakipeka ãtikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:

—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai — itxarina.

³² Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hĩsa iuamoni. Hĩtxariko iua aripa kamisirienereri: “Nota omitikari maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxĩkitaka. Uatxa, katana pakini niparĩkauatako. Ipi ãti õtisaaki nixipokariko niparĩka ĩkorapokoriti.” ĩkara atoko hĩtxariko iua. ³³ Ininiã uatxa niparĩkauatako. Katana niparĩkauatako. Ininiã katana eereka nisa Xerosareẽmoni, kotxi ãtiãtaã Teoso sãkire sãpiretakani okikoãtaã ! auari.

Xerosareēnanira ninoa ipina. Ininiā nota sako iuaā.

³⁴ —Xerosareē auakanii, Xerosareē auakanii, hīte okapekana Teoso sākire sāpiretakani. Kai soroā hīkiporonakana ninoa hītemoni Teoso iokanatakini. Kaiāokatani ninirekamari ninīkatinii, patari oimiakori omīkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hīte. Txamari !hāuiritano nota nīkatinii. ³⁵ Ikara atoko inakari xika haāpoko asikaākako. Teoso !auaika hītekata. Nisāpiretai. Ia ōti hātamatano, eereka ! hātamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni īkarimoni, Apiananiri posotiireē īkarimoni,” hinakasaaki, iusaakinanirako hātamatanoko nota —itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txīkitakari Amianatakari

¹ Tomatiko ōtisaaki Xesosi sari pariseoakori auītemoni, iukata inipokotini īkapani. Iuaā auakani mixinitari iua apoītinirina īkapani.

² Iusaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaītota. Iua apoka Xesosimoni. ³ Ininiā Xesosi pimaāna Moisesini sākire oerekakani, pariseoakori pakini. Ipimaāna:

—Erekari atxīti tomatiko ōtisaaki amianatakari erekapeka nitxīkitakini? —itxa Xesosi.

⁴ Ininiā ninoa tsorīkaānāta. !Apakapapiretarina. Ininiā iusaaki Xesosi erekapeka txīkitakari iua amianatakari.

—Pisipeka paapokomoni —itxa Xesosi.

⁵ Eereka ipimaāna pariseoakori:

—Hīpira kema auīte, hīpira poho apaka aariko āki irikiniā tomatiko ōtisaaki, iusaaki himakataxakatari? Ari, himakataxakapitakari hīpira tomatiko

õtisaaki. Ininiã kinirepa kona hinirekatari erekari nikamini tomatiko ôtisaaki? —itxa Xesosi.

⁶ Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sãkire.

Kiiniri Kamakari Pirena

⁷ Iuasaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereëri kãkiti apiatakari takote iitopãkini. Ininiã isãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

⁸ Kãkiti ïtaniriuatini kiiniriti pirena isãpireta:

—Kiiniriã h̄sikasaaki, kona himereëpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã h̄itopãkini, kotxi atxiïti eereka kemaïtxitakori apiatakari apoka. ⁹ Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kakiiniriteri txaiko pite: “Ikiraã piitopãka. Ia kiki topãka nota takote.” Iuasaaki pipëtauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Ma-parapeka apanakinikata topãka pitxa. ¹⁰ Kiiniriã h̄sikasaaki, apanakinikata h̄itopãka. Ikara atoko ininiã, kakiiniriteri akiritai: “Nítari uaimoni pina. Piitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua. ¹¹ ãtikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.” ãtipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”

¹² Xesosi txari ikemaïtxitakiri:

—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaïtxitapiri pinirimane, pitariakori, paõkimaneri, paapoko takote auakani, katxineiroteni pakini, ninoa iuaïkana kemaïtxitini pite ïkapani. Ininiã ikara atoko ninoa iïkitxitai. ¹³ Apiaerekata kiiniri pikamakasaaki, pikemaïtxitari kãkiti minakati mauakiniti, mokirini, matïpokotakati pakini. ¹⁴ Ikara atoko pininiã, Teoso sikari erekari

pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri ikaminina, iuaritika kākiti erekarini iuaĩkana Ōkitikasaakua, iusaaki Teoso ĩkitxitaiko pite —itxa Xesosi sākire.

Kiiniri Mitari Pirena
(Mateo 22.1-14)

¹⁵ Ininiã āti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sākire. Ininiã iua txari:

—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iusaaki Teoso sikapoxokonitana — itxari.

¹⁶ Ininiã Xesosi apakapapireta. Ia atoko itxa:

—Kiki kiiniri kamakari kemaĩtxitari itomaneri kākiti. ¹⁷ Nipokori iposopeka inakasaaki, iokanatarini iniriti ikemaĩtxitakinimoni: “Masa kiinirimoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.

¹⁸ —Txamari ikemaĩtxitakini kamari āti sākiretxi kiinirimoni imasikanina ĩkapani. Ininiã kemaĩtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka natini. Ininiã !niposotari nisini kiiniriã,” itxa.

¹⁹ —Ininiã āti: “Nota amotari tesi kema auĩte parĩkauatakani. Ininiã nota sari ninoamoni. Ninireka nimarotiniri ninoa parĩka. Pauritano nisini ninoamoni,” itxa.

²⁰ —Ātipekana: “Nota ĩtanorouatape. Nĩtanoro auano nota. Ininiã kona niposota nisini piki-iniritemoni,” itxa.

²¹ —Ininiã iniriti kanapiriã iauĩtemoni. Ikinipoko ikemaĩtxitakini sākire isãpireta iuamoni. Ininiã iusaaki iua auĩtetxi naiataua. Ininiã ipaniãtari iniriti: “Sitatxi auakari kimaporitiã pisa. Katima pitxako. Piminana kākiti minakati mauakini, matĩpokotakani, mokirini pakini

pimina,” itxari. ²² Ininiã katimaritika ikamari ikinika auñtetxi paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika pipaniãtakiti, txamari auapanika nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ãkapani,” itxa.

²³ —Ininiã iuaĩkana, iua auñtetxi paniãtari sitatxi mapara òtako isini. “Iuaã pakiritana kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ãkapani. ²⁴ Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemañxitakini ! inikapani nikiena,’ ” itxa.

*Xesosi Moianari Pininiua
(Mateo 10.37-39)*

²⁵ Ñti òti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta itxana ia sãkiretxiti:

²⁶ —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hñtiretanoko nota. Merepanika hñtiretanoko nota, eereka hñtiretanako hñri, hinoro, hñtaniri, hñtanoro, hñtari, hñtaro, hamarite pakini. Hñteka apaka poião hñtiretauako. ²⁷ Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hñsa. Himamñteenekakanisaakiri himisiritiko nota ãkapani, ininiã !apakata himoianatinino.

²⁸ —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hñkamini, merepanika hñxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiñti ! apakata hñtxineirote. Atxiñti apakata. Ikara atoko hñxinika merepanika. ²⁹ Ikara maxinikati merepanika ! ixinikari, ininiã atxiñti itakari itsota, ininiã eereka txineiro !auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini. Ininiã apanakini napetari iua. ³⁰ Ininiã ninoa txari: “Hñtamatariko ikamakiti. Iua kiki potorikamari ãkora aapoko, txamari ! iposotari imakinika ikamini.” Ikara

atoko itxanako. Ininiã pikamakiti apisapanika iteene h̄xinikariko.

³¹ Ininiã eereka Xesosi sãpiretari ãti sãkiretxi:

—Auñtetxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatzxi ikamini ãti auñtetxikata. Txamari ãti auñtetxi auari v̄txi mio sotato. Iua tesi mio sotato auakiti merepanika xinikari, atxiĩti iposota ineenamauatini v̄txi mio sotatokata? Atxiĩti auñtetxi v̄txi mio sotato auakiti xipokari iua? Ininiã apisapanika ixinikari. ³² Imaposotakaniãri, v̄txi mio sotato òtakopanika auakasaaki, iua auñtetxi tesi mio auakiti iokanapireta ãti auñtetximoni isãkirauatinina ìkapani, neenamatzxi xipokini ìkapani.

³³ —Erekari iua auñtetxi neenamatzxi takanapakari atoko hinini. Ininiã merepanika h̄kixinireẽ h̄xinikariko: “Nota nirekatari nimoianatiniri Xesosi, kotxi pasãpaniri?” h̄txa. Atão hinirekiniãri himoianatinino, ininiã imakinika h̄takanapako notakata h̄sini ìkapani. Himanirekakaniãri h̄takanapiniri imakinika, ininiã ! apakata himoianatinino. Ininiã h̄xinikariko merepanika —itxa Xesosi.

Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)

³⁴ —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro atoko inakani, ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira matxoato atoko itxana. !Kakamarena ninoa. ³⁵ Iõkira matxoato ininiã, !apakata takari sikakienatiko ìkapani. !Apakata h̄koketiniri kipatxikata, pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ìkapani. Kona erekaro. Maparamoni oõkapeẽkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa !kakamarena.

—Kakenakokii hīte, ininiā hīkenakotariko ia nisākire.

15

*Soti Auīte Ereēkokakari
(Mateo 18.10-14)*

¹ Āti ōti auītetxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati kamakani apaka apotiitaua Xesosi sākire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa kaiāopoko. ² Iusaaki pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini misākirepiretari Xesosi. Itxana:

—Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota—itxana.

³ Ikara isākirena xika Xesosi sāpiretari ipi, āti pakini sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. ⁴ Ia atoko itxa Xesosi:

—Atxiīti pite aua seī soti auīte. Āti pīpinanakiniā, kipa pikama? Pitakanapari apanakini mapara inipokotiniātaā apanakini nīkatini ĩkapani. Ininiā eereka pisari pīpinanakakari pinitini ĩkapani. ⁵ Papokasaakiri iua pīpinanakakari, pipoxokoniua. Piporikiāpotari pipira paapokomoni. ⁶ Papokaāka atoko pakiritana paōkimaneriakori, apanakini kākiti pakini. Pitxana ninoa: “Hīpoxokoniuatoko notakata, kotxi napokapekari nipira pīpinanakakari,” itxa soti auīte pitikiri.

⁷ —Nisāpiretai hīte, ātika maerekati kamakari takanapakasaakiri imaerekani, iaxiti Teoso auiniātaā auakani poxokoniuatapitikako. Atxiīti novēta novi kākiti iuikakanuia txari: “Peerekaua ate. !Akamari maerekati,” itxana. Txama kona

atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari iaxitikini poxokoniuatini —itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereẽkokakaro

⁸ Apikomoni Xesosi txari:

—Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. ãto ereẽkokiniã, ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapì. Oiatĩkaãpotari oaãpoko ota onitaãpotini ìkapani. ⁹ Oa apokasaakiro, apanakini oãkirita: “Hĩpoxokonauatako notakata. Napokapekaro ota ereẽkokakaro,” otxa.

¹⁰ —Kãkiti poxokoniuaata ota pirata kamakoro apokikosaakì. Nisãpiretai, iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuaata, ãti maerekati kamakari imaerekani itakanapakasaakì —itxa Xesosi.

Imi Ereẽkokakari Pirena

¹¹ Apikomoni Xesosi txari:

—Aua kiki. Ipi imiakori. ¹² Maneri takari amanaãri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito pipĩkasaakì pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiã iri xanakari inakiti imiakorimoni. ¹³ Eereka mapãoti inaka atoko, iua ãtokori apotiitari iri sikakiti. Ininiã eereka isipeka. Õtakoxiti ãti tixini isa. Iuaã maerekati ikama. Iuaã xipoka itxari iri sikiniri.

¹⁴ —Ikinika ixipoka iuaã. Iuasaakì ãparaã ! ikipa. Natxipokoni auari. Nipokori ! auari. Ininiã iuasaakì iua minakati ! auari. Imakinika xipope. ¹⁵ Ininiã iuaxiti auakarimoni isa, parĩkatxi amanaini ìkapani. Ininiã ipatrãote paniãtari irariakori isikakienatini. ¹⁶ Irariakori isikakienatakasaakì, natxinoka itxa. Iuasaakì iua nirekari irariakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari ! auari.

17 —Iuasaakiika ixinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori. Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota. 18 Nikanapiriãko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. 19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano. Pitxĩkitakano pinitiri nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa. 20 Ininiã iua aiamata, kanapiriã itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri iãtapanãtari iua ikiniõtika.

—Ininiã iua apokaãpotakasaaki, õtakopanika, iri atapari iua. Ininiã iri miteẽkata iuamoni. Ininiã iteene ipoxokoniuata. 21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pitemoni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”

22 —Iuasaakipeka iri akiritari initiriakori: “Kaitima hĩtxako, mãkatxi ereri himinini. Aneo ereri hĩtakako iuakokimoni. Ikiti mata hĩtakako iki-tiã. 23 Kema auĩte kiĩri hõkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniuata, 24 kotxi ia namarite ipĩkari atokopeka, uatxa iuaĩkana ikanapiripeka. Mitxi pĩpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeẽkaika,” itxa.

—Ininiã iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.

25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneẽkari tokoriã iparĩkauanãta. Ikanapiriãkasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serẽkatxi ene pakini. 26 Ininiã akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari. 27 Iri nitiri apakapapireta: “Pitari apoka. Ininiã piri paniãtari kema auĩte okiko, kotxi erekapanikari

pitari. Kona monõkori apoka iuamoni. Erekarì ìkanapiriini,” itxari.

²⁸ —Ininiã ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari ìroini kiiniriã. Ininiã iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Pĩroã,” itxari.

²⁹ Ininiã iua apakapipiretari: “Itori mitaãti niparĩkauatinapekai. Txama kona nota sipikapipiretari pisãkire. Iuaritika kona psikano potxi ãkiri nimoianariakorikata kiiniri nikamini ìkapani. ³⁰ Iua pamarite xipokari pitxineirote. Sitokata isirĩka. Txama ikanapiriãkasaaki, pokari kema auĩte. Kiiniri pikama iua ìkapani.” Ikara atoko itxitari iri.

³¹ —Iri apakapipireta: “Namarite, ãtipirika pauapika notakata. Ikinika nota nakiti pite nakiti txaua. ³² Erekapitikari kiiniri nikamini apox-okoniuatini ìkapani, kotxi pitari ipĩkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pĩpinanakakari uatxa apokapeka,” itxari.

16

Nitiritxi Kamisirienereri

¹ Xesosi sãpiretana imoianariakori:

—Kiki ito tiitxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini sãpiretari iua kiki, initiri iouanatiniri itxineirote. ² Ikara atoko ininiã, iua akiritari initiri: “Nikenakopipiretari pite misirienetinino nota. Ininiã piminari tiitxi pi-amotiitini tsopa. Ikara psikasaakino, niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ìkapani,” itxa.

³ —Ininiã initiri ãkixinireẽ: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki iokanatanano. !

Kataparano nota, ininiã ! niposotari atokatxi patapi niparĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti. ⁴ Uatxaika nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã niparĩka xipokasaaki uai, kãkiti apakapapanikano nota nino aapokoã,” itxa.

⁵ —Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti: “Kipakinipa !pĩikitxitapanika nipatrãotemoni?”

⁶ —“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona niĩkitxitapanika,” itxari.

—Ininiã iua nitiritxi txari: “Pikosekari pi-maĩkitxitakiniti tsopa. Pitakari sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.

⁷ —Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona piĩkitxitapanika nipatrãote?”

—Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.

—Itxari iua: “Pimaĩkitxitakiniti tsopa pikoseka. Oitẽta kotarinoka pitaka,” itxa. Ikara atoko ikama nino aĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, nino aapakapari iua nino aapokoã.

⁸ —Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri paimatireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimatireri iua,” itxa.

—Teoso sãkire mauiãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auĩãkani ! imarotari ixinikinirina parĩkatxi katana ikamakitina. ⁹ Nisãpiretai hĩte, ikorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitiritxi. Hĩsikari hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka iĩkapani, Teoso mimarotakani atão inakari imarotinina iĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso

mimarotakani moianatai. Eereka ninoa apaka imarotari aïri iaxitikiri. Eereka âti ôti haôkitana ninoa iaxiti.

¹⁰ —Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotiniri parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata. ¹¹ Txineiro uaimonipokoriti auakari himimarotakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatiniri erekari Teoso sikakiti. ¹² Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tiitxi pinakiti inini ïkapani.

¹³ —! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ïkapani, kotxi atxiĩti âti omanata, âti itireta. Atxiĩti âti apokaerekata, âti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ïkapani, Teoso ïkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki —itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani
(*Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12*)

¹⁴ Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina, in-
apetarina Xesosi, kotxi ninoa iteene potxitaro tx-
ineiro. ¹⁵ Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:

—Hĩte txa apanakinimoni: “Ate ! ikeroka. Peerekaua ate,” hĩtxa hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.

¹⁶ —Kitzakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori, Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka. Iuasaaki Teoso iokanapirena erekari auĩtetxi ininiãua

sāpiretaãka. Itomaneri iteene nirekari isini Teoso auñttxi ininiãtaãua ãroini.

¹⁷ —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixipoka axapiti. Auapika imakinika isãkire. Itixi, iaxiti pakini xipokapitikako, iuaritika Teoso sãkire !ixipoka.

¹⁸ —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. Ininiã ãtanorotxi asikakari ãto itakini ãkapani inakari, maerekati ikama. Apaka sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. Ikara Teoso sãkire auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

¹⁹ Xesosi sãkirauatapanika. Ia atoko itxa:

—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata imãka. Ikiniõtika peerekari ikiena. Imakinika iua auakiti peerekari. Iua aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.

²⁰ —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatinaniri. Minakati !auinari iua. Iua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. Ininiã ãto imakinika kakaro. ²¹ Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika. Iuaã anãpa amerokari ikaro.

²² —Ikara atoko ininiã, eereka ipĩpe. Ininiã eereka Teoso nitiriakori iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Aprão sari iuaã. Iuaã iua Arásaro aõkitari Aprão.

—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. Ikataãka. Isari maerekani misiritikoãtaã. ²³ Iuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti atamatari Aprão, Arásaro pakini. ²⁴ Ininiã akiritari Aprão: “Toti Aprão, piamonĩkano. Pipaniãtariko Arásaro

iãkiniri iuakoki iaã, tapikaka itxa ninamamoni. Ia xamina sikatsiitapitipono,” itxa.

25 —Apraão apakapapireta: “Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki, kaiãori pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari iua. Arásaro auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa iua poxokoniuãntakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko. 26 Patamata ereë sauana auíte. Kona ate posotari hitemoni asini. Híte apaka kona posota uaimoni hãpokini,” itxa Apraão.

27 —Iuaĩkana katiiri: “Toti, pikenakotano. Pianiãtariko Arásaro niri aapokomoni isini. 28 Iuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakanuia. Isãpiretanako: ‘Kona erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã imĩkanina. Ininiã uatxa ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,’ ” itxa katiiri.

29 —Ininiã Apraão: “Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini sãpiretakiti, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. Ininiã pitariakori posotari ikenakotinirina ninoa sãkire,” itxa Apraão.

30 —Ininiã katiiri txari: “Toti Apraão, ikara atokonani !apakata. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iusaakiikarako itakanaparina imaerekanina.”

31 —Ininiã Apraão: “Pitariakori !auikari Moisesini sãkire, apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iuaritika ninoa !auikari Teoso sãkire. Ikara atoko ininiã, kona nipaniãtari Arásaro isini ninoamoni,” itxa Apraão.

Ikara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari
(*Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42*)

¹ Xesosi txari imoianariakorimoni:
—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kãkiti kamari maerekati. Ikara atoko inakani apokapitikako. Ninoa xika kãkiti kamari maerekati. Maerekati oerekakari misiritaãkapitikako. ² Teoso omanatari kãkiti maerekati oerekakani. Kãkiti txikitakiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini ! apakata. Erekariko iua kãkiti maerekati oerekakari kai mitariã iaxirikanokitaãkamako, ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ïkapani. ³ Erepaniko. !Pikamapiriko maerekati. Pitari Xesosi sãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, põtãkikariko, imaerekani itakanapini ïkapani. Itakanapiniãri, !pixinikapinikari ikara maerekati ikamakiti. ⁴ Atxiĩti ãti õti iua kamari maerekati pitemoni. Eereka iua pitemoni apoka. “!Erekari nikamakiti pitemoni. Pimaxinĩkaretariko maerekati nikamakiti. !Nikamaikari,” itxa. Ininiã ïkora õti iuaĩkana maerekati ikama pitemoni. Iuaĩkana amanaãi imaerekani pimaxinĩkaretini tĩkane. Atxiĩti ïkora õti setxikata ikara atoko ikama pitemoni, ininiã pimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Auikiko

⁵ Xesosi iokanatakini txari Xesosi:
—Pitxĩkitakaua ate apikomoni aãuikiniri Teoso sãkire —itxana.

⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisākire poiāo hāuikiniā, iuaritika hīposotapitikari hīpaniātiniri ia uasini aamina: “Pikotsakatika pimaporokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiā ikamapitikariko pisākire iaōka —itxa Xesosi.

Nitiritxi Parīka Pirena

⁷ Xesosi txari:

—Pinitiri tokoriā parīkauatakari, pipiraakori inīkatakari, apokasaaki paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa. ⁸ Pitxari: “Auapanika parīkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko pisikakienatano. Piātapari nota nipokotini, ininiā eereka pite nipokota.” Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni. ⁹ Pipaniātakitinanira ikama, ininiā kona pitxa: “Erekapitikari piparīka,” kotxi pipaniātakitinani ikama.

¹⁰ —Ininiā iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniātakiti pikamakasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko atāo pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiāori nitxaua, kotxi niauīte paniātakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

¹¹ Xerosareēmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tōpa. Ipinimoni auari Kariréia tōpa.

¹² Āti aapokotxi apokaāpotakasaaki, aōkitana tesi kikiakori amianatakani paiaka matatakani.

¹³ Ikira atoko akiritarina:

—Xesosi, koerekareri, piamonīkaua ate — itxana.

¹⁴ Xesosi amatakasaakina, ipaniātana ninoa Moisesini paniātakiti iaōka ikaminina, sasetotxi-moni isinina, iītona oerekinina īkapani.

—Sasetotximoni h̄sako. Hõerekariko h̄ito iuamoni —itxa Xesosi.

Iuamoni isaãpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana. ¹⁵ Ninoa amianatakani erekapeka, txamari ätinani kanapiriã Xesosimoni. Itapararitika akirita:

—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.

¹⁶ Ininiã ikapotoreëkua Xesosi apisatoõ.

—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.

Samaria tõpakiri iua kiki. ¹⁷ Ininiã Xesosi txari:

—Nota makananitana tesi kikiakori. Ìtapari apanakini? Auapanika novi kikiakori nimakananitakini. ¹⁸ Ia kiki Samariakiri. Ianokara kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini ìkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana —itxa Xesosi sãkire.

¹⁹ Ininiã itxari iua Samariakiri:

—Põkitikauako. Pisako. Pite auikari nisãkire, ininiãkara erekapekai —itxa Xesosi.

*Kanatokopa Itxa Teoso Auñtetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)*

²⁰ Äti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:

—Kirisaakipa Teoso ikinimane auñte inini õti apokatako? —itxana.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso auñtetxi inakasaakia, kãkiti !atamatar iua apokini. Teoso kãkiti auñte inakasaaki, iua kãkiti äkixinireë apoka. ²¹ Iuasaaki kãkiti !akiritari: “Uaïkarari Teoso auñtetxi ininiãtaãua. Ikiraãrari Teoso auñtetxi ininiãtaãua.” Ikara atoko !itxana, kotxi h̄ixinire äkirari Teoso auñtetxi ininiãtaãua — itxa Xesosi.

²² Ininiã itxa imoianariakorimoni:

—Apokako āti ōti nota hītari iaxitikiri iteene kinirāo hātamatini. Txamari ! hātamatano.
²³ Apanakini sāpiretaiko hīte: “Ikiraārari iua.”
 Āti sāpiretari: “Uaikarari iua.” Iuasaaki kona himaākatapiri ikara atoko inakari sākiretxiti. !
 Hāuikapiri ikara atoko inakari. ²⁴ Hītari iaxitikiri kanapiriākasaaki, mēkokari ātiātaā potorikini, ātiātaā apokini, iua atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mēkokari atoko nitxako napokini. Iuasaakiika ikinimane kākiti atamatano. ²⁵ Nikanapiriini apisapanika, nota hītari iaxitikiri iteene ninikoriārīko nimisiritiko, kotxi kākiti uatxa auakani kona nirekano.
²⁶ —Nota hītari iaxitikiri kanapiriākasaaki, Noee auakasaaki atokokana itxapaniko.
²⁷ Noee auakasaaki, ikinimane nipokota. Iāta. Ītanorouata. Ikara atoko itxapikana. Āti ōti Noee, inirimanekata maporo āki iīroāna. Eereka imaiātapakinitipanika āparaā kipakata. Xāpoākata. Ininiā xirataātxi xipopena ikinimane. Ikara atokotxikana itxako nota kanapiriākasaaki.

²⁸ —Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriākasaaki. Iuasaaki ikinimane nipokota. Iātana. Iamotiitana. Isikatiitana. Itakarauatana. Aapokona ikamana. ²⁹ Sotoma sitatxiti Aroo potorikini ōti, iuasaakipeka xamina āparaā kipini atoko itxa ikatxakini. Xamina miniki katxaka. Ininiā ikinipoko iuaātaā ariākata.

³⁰ —Iuasaaki kākiti !imarotari xamina katxakini ōti. Iua atokokana kākiti !imarotari nota hītari iaxitikiri apokini ōti. ³¹ Napokini ōti haāpoko mapara hāuiniā, kona hīkanapiripe haāpokomoni hītii hāpini īkapani. Tokoriā hāuiniā, kona !

hīkanapiripe haāpokomoni. !Apakata hīkanapiriini iuaā. ³² Hīxinikaroko Aroo ītanoro. Kona oa atoko hītxape, kotxi oa ipina, kotxi !onirekari otakanapiniri sitatxi maerekani auiniātaā.

³³ —Pite ātipirika kaminiāri piteka nireēkitinoka, ininiā pinireēkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireēkiti xipokiniā, nota sākire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁴ —Nikanapiriākasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini īkanōkati atxiīti ipi kākiti imakanāta imakiniātaāna. Iuasaaki Teoso sākire auīākari sari notakata. Teoso sākire mauīākati kaikota.

³⁵ —Iuasaakiko atxiīti ipi sito kamanātari atarokiri. Teoso sākire auīākaro sari notakata. Teoso sākire mauīākato kaikota.

³⁶ —Iuasaakiko atxiīti ipi kiki kikio parīkauata. Āti sa notakata, āti kaikota —itxa Xesosi.

³⁷ Ininiā imoianariakori pimaāri:

—Namoniparako? —itxana.

Ininiā iua apakapapiretana:

—Aātamatakasaakiri maiori apotiitiniātaāua, ikinimane imarotari ipīkari iuaātaā auini. Iua atokokana ikinimane atamatariko kākiti apotiitiniua notakata nikanapiriākasaaki —itxa Xesosi.

18

Sito, Kākiti Misiritiko Mereēkari Pakini

¹ Xesosi misākiretari imoianariakori āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, Teoso misākiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kākiti ātipirika imisākiretiniri Teoso, Teoso misākiretiko imatakanapakani īkapani. ² Xesosi sāpiretari ia sākiretxiti:

—Sitatxi auari kākiti misiritiko mereēkari. Iua kona paxitari Teoso. Kona ipaxitari kākiti apaka.
³ Iuaã sito apaka aua. Ōtaniri ipīpe. Tikini-takoro otxaua. Oa nirekari iua atāo ikamini oa misiritakarimoni. Txamari iua kākiti misiritiko mereēkari ! ipotxitari omokaiakari pirena ikenakotini. Osāpiretapikari iuamoni: “Pikenakotarike nisākire. Pikamariko atāo nota misiritakarimoni. ! Nimīteenekaikari nota misiritakari apikomoni misiritinino,” otxa.

⁴ —Isāpakapekari ātipirika osākire ikenakotini. Ininiā eereka ixinikari: “Atāopitikara, kona nota paxitari Teoso, kākiti pakini. Iuaritika nikamariko onirekakiti, kotxi ⁵ ātipirika oa tikinitakoro amanaānātano, ininiā nikamaākaretxitaro. Ininiā nikamariko onirekakiti, kotxi nisāpakapekaro osākire. Ātipirika ikara atoko otxanātapikano. ! Nimīteenekaikari,” itxa kākiti misiritiko mereēkari.

⁶ Ininiā Xesosi txana imoianariakori:

—Ikara kākiti misiritiko mereēkari kona erekari, iuaritika ikamari osākire iaōka. ⁷ Teoso api-aerekata. Ininiā ikenakotapitikari imereēkini sākire pokamara, ūkanōka. Ninoa amanaāri Teoso imoianatinina. Ininiā apiata Teoso kenakotari isākirena. Patimari Teoso kenakotiniri imereēkini amanaākiti. ⁸ Nisāpiretai, patimari Teoso misiritinina ninoa misiritakani. Ia nipimaāi. Nota hītari iaxitikiri iuaīkana nikanapiriākasaaki, atxiīti napokari nisākire auiākani ūkorapokoriti? —itxa Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

⁹ Iuikakaniua !apokaerekatari apanakini. Ni-noamoni, ninoanokara kamari atāo. Āti ōti Xesosi

sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotininã ãkapani:

¹⁰ —Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. ãti kiki pariseo itxaua. ãti kiki auñtetxiakori txineirote apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatzakaro apikomoni txineiro. Kona atão imakatzaka. Imisiritari kãkiti. ¹¹ Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini ãkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: “Teoso, nota poxokopitikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kiñtiriri ! nitxaua. Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirñka ãti ãtanorokata. Kona nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini. ¹² Ikini semanati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ãkapani. Txineiro nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka nikama,” itxa iua pariseo.

¹³ —Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ãkapani, kotxi maerekati ikamapeka. Itxari Teosomoni: “Teoso, piamonñkano. Kona erekano nota, kotxi maerekati kamakarino nota,” itxa txineiro apakapakari.

¹⁴ Ininiã Xesosi txari:

—Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata. Isikasaaki iua aapokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana, Teoso ! ika-maerekatari iua.

—Iuikakariua, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako —itxa Xesosi.

*Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)*

15 Āti ōti kākiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kākiti imiakori mĩkani, isipikapana.

—Hĩkanapiripeka. Hĩsipeka —itxana.

16 Txamari Xesosi txari imoianariakori:

—Hāuiritanako amarini notamoni apokini. ! Hĩsipikapapena amarini, kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisākire auĩākani auikari nisākire amarini auikini atoko. Kākiti nisākire amarini auikini atoko inakaninokara apoka Teoso auĩtetxi ininiātaāua. 17 Amarini auikari iri sākire. Ininiā hĩxinikariko ia: Amarini atoko himinakaniā, Teoso sākire iteene himauikakaniā, ininiā Teoso auĩtetxi ininiātaāua !hĩroā —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena

(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

18 Xoteo auĩte pimaāri Xesosi:

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ātipirika nauini ĩkapani? —itxa.

19 Xesosi txari iua:

—Kininiāpa “erekari,” pitxano? Kākiti erekari !auari. Teosonanira erekari. 20 Pite imarotapitikari Teoso paniātakiti: “! Pisirĩkape āti ĩtanorokata. ! Pokaniuatape. ! Pĩtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako.” Ikara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi sākire.

21 Ininiā iua kiki apakapapiretari:

—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikĩpitari ikara atoko inakari sākiretxiti Teoso paniātakiti —itxa.

22 Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sākire, itxari:

—Auapanika átinoka pikamini tĭkane. Ikinika pitii pivĕtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. Ikara atoko inakari pikaminiá, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxa Xesosi sáikire.

²³ Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinani-uata, kotxi iua iteene katiiri itxaua. ²⁴ Xesosi atamatakasaakiri iua matinaniuatini, itxari:

—Pamimari katxineiroteri auĭtetiniri Teoso. ²⁵ Atauako kamero napatari ákorike sonakiá? Apia mimari kákiti katxineiroterini auĭtetiniri Teoso —itxa Xesosi.

²⁶ Ikara inakari kenakotakani txari:

—Pamimari pisáikire. Ininiá kiripa apoka Teoso auiniátaá? —itxana.

²⁷ Ininiá Xesosi txana:

—Kákiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.

²⁸ Ininiá Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĭkapani —itxa.

²⁹ Ininiá Xesosi txari:

—Atáopitikara, ininiá ia atoko nitxai hĭte. Pauini pitakanapiniá, pĭtanoro, pitariakori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniá, Teoso auĭtetxi ininiáua pirena pisápiretini ĭkapani, ³⁰ ininiá ĭkorasaaki apiata erekari papakapa. Ininiá áti ōti pipĭkasaaki iaxiti papokasaaki, pauapininiika pitxako —itxa Xesosi.

*Iuaĭkana Xesosi Sápiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34)*

³¹ Áti ōti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misáikireta itxana:

—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hĩtari iaxitikiri pirena. Ninoa sãkire iõkatsopatakitina paĩtiki apokapitikako, ³² kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako. ³³ Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikaua —itxa Xesosi.

³⁴ Xesosi moianariakori !imarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoa imarotari isãkire.

*Mõsiãreti Xesosi Makananitini
(Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52)*

³⁵ Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro. ³⁶ Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:

—Kiripa ikara? —itxa.

³⁷ —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.

³⁸ Ininiã iua mõsiãreti akirikata:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

³⁹ Ninoa ãkiikakani txitari iua:

—!Pakiripoatape —itxana.

Txama iteene iua akirikata iuaĩkana:

—Taviini apika mekaniri, piamonĩkano —itxari.

⁴⁰ Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:

—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi takote apokasaaki, Xesosi pimaãri:

—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?

—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.

⁴² Ininiã Xesosi txari:

—Kōsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire — itxa.

⁴³ Iuasaakipeka iua kiki kōsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirena isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itikasaakiri Xesosi kamakiti iuamoni.

—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

¹ Xesosi Xerosareẽmoni isikasaaki, Xerikoo sitatxiti apanĩkaki inapaãpota. ² Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apoti-itakari auĩtetxiakori ĩkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auĩte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imaktxakari txineiro auĩtetxiakori ĩkapani. Txamari apikomoni imaktxaka. Kona atão ikamakiti. ! Erekaru iua.

³ Xesosi apokasaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatinu. ! Apakata atamatiniri, kotxi paĩtiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ĩtinikata auanãta. Ininiã ! apakata mōtãnoti atamatiniri iua. ⁴ Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanĩka itxa. Xesosi iuaã napakasaaki, iposotari itikiniri. ⁵ Xesosi apoka iua aamina patapĩ. Ionakaãta itxa. Itxari:

—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ĩkapani — itxa Xesosi.

⁶ Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipoxonir-itika iua apakapari Xesosi. ⁷ Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:

—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.

⁸ Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ìkapani. Ininiã itxari Xesosi:

—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Nìtirìkakiti iuaìkana nisikanako kãkiti. Txineiro nìtirìkiniã, ininiã iuaìkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.

⁹ Ininiã Xesosi:

—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti. ¹⁰ Kãkiti itari iaxitikiri apoka ìkorapokoriti kãkiti pìpinanaãkani inisini, imaerekani imakatxakini ìkapani —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarì, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 25.14-30)

¹¹ Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoa apokaãpota. Kãkiti uãkatari paìtiki Teoso ikinimane auìte ininiua. ¹² Ia atoko itxa:

—Kiki aiamatapeka òtakoxiti isini, auìtetxi ininiua ìkapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini. ¹³ Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ætoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: “Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivëtxitari apikomoni txineiro hãpakapini ìkapani. Ikara atoko hìtxako,” itxa.

¹⁴ —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani !inirekari iua auìtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoa iokanapireta iuamoni: “Ate !nirekai pite aãuìte pininiua,” itxana ninoa.

¹⁵ —Iuasaaki iua ãtiãtaã auìtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro

isikanapakini. Ininiã iua txana ninoa: “Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito,” itxa. ¹⁶ ãti iniritiri apoka iuamoni. “Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua notamoni,” itxa.

¹⁷ —Iuasaaki auĩtetxi txari iua: “Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri erekari. Átonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxa.

¹⁸ —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Ãti ota piskanapano nota. Uatxa sĩkopeka ota aua notamoni,” itxa iniritiri.

¹⁹ —Ininiã auĩtetxi txari: “Erekapitikari. Ininiã sĩko pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako,” itxari.

²⁰ —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: “Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote. ²¹ Nota pĩkai pite. Pataparaxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti kãkiti kiena,” itxa.

²² —Ininiã iua auĩtetxi apakapapiretari: “Pite ninitiri maerekati pitxaua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamotiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena. ²³ Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa auĩtetxi.

²⁴ —Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: “Hi-makatzakaroko nitxineirote iuamoni nisikakito. Hĩsikaro tesi ota auakitimoni,” itxa.

²⁵ —“Auapeka tesi ota iuamoni,” itxarina.

26 —Ininiã auĩtetxi apakapapiretana: “Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara xika pinakito poião. Āti ōti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako apaka. 27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa !inirekano nota iauĩtena nininiua. Hōkana ninoa nota apisatoō,” itxa auĩtetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni. 29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petánia pakini aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

30 —Ikira aapokotximoni hĩsa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori. Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatakariko iua. Himinari notamoni. 31 Ipitikiri akiritiniã: “Kinirepa hĩte koxiripatakarĩ nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,” hĩtxako —itxana.

32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka. 33 Ninoa koxiripatakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.

—Kinirepa nipira hĩkoxirika? —itxa.

34 Ininiã ninoa:

—Apiananiri nirekari iua —itxana.

35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini ĩkapani.

³⁶ Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ìkapani. ³⁷ Õtanoxiratari Oriva inakori iokiriitakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana, kotxi itikapekarina itori Teoso posotiire.

³⁸ —Peerekari auõttxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua — itxanãtana ninoa iusaaki.

³⁹ Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari Xesosi:

—Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.

⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã !nipinitana iotokakiniri. Nimauiritakaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txãkitakari kai soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

⁴¹ Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire mauikakani.

⁴² Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:

—! Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ìkapani, neenamtxi mauakani ìkapani. Ninirekari himarotiniri, txamari uatxa ikara himarotini kipataãka himimarotakaniri ìkapani.

⁴³ Æti õti himokaiakarini ãkitai hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ãroã. Iusaaki himitekini ! auari. Hãkitapeẽkaikako. ⁴⁴ Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikinimaneko okaãkako.

Kai āti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hīte ! apakapari Teoso hītemoni apokasaaki.

Pirātxi Vētxitakani Omitikiko

(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoāo 2.13-22)

⁴⁵ Xesosi apokasaaki Xerosareē, isari Teoso misākiretiko aikotiā. Iuaā auari kākiti tiitxi vētxitakani, ininiā Xesosi omitikana. ⁴⁶ Xesosi txana ninoa:

—Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misākiretiko aikoti” akiri-taākako,

itxa. Txamari hīte txīkitakari ia aiko kūtiririni iomaātiniātaā ininiua —itxa Xesosi.

⁴⁷ Teoso misākiretiko aikoti āki ikiniōtika oerekarauata. Iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori, kākiti auīteakori pakini kinirāo okaka txari Xesosi. ⁴⁸ Txamari itomaneri kākiti potxitari Xesosi oerekakiti sākiretxiti. Ininiā ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isākire imarotinina īkapani. Ikara xika ! iposotarina okiniri iua iuasaaki.

20

Xesosi Paniātakari Moerekakoni

(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)

¹ Xesosi Teoso iokanapirena erekari isāpiretakasaaki Teoso misākiretiko aikoti āki, iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori, kākiti auīteakori pakini apoka. ² Ninoa pimaāri Xesosi:

—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misākiretiko aikotiā auakani. Kipaniāpa pikamari īkora pikamakiti? Kipa paniātai? —itxana.

³ Ininiã Xesosi txana:

—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ñtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã hãpakapapiretano. ⁴ “Kipa paniãtari Xoõoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoõo? Kãkitikani paniãtari Xoõo?” —itxa Xesosi.

⁵ Eereka ninoakakarini isãkirauatana:

—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka: “Kinirepa kona hãuikatari Xoõo sãkire?” itxamaua ate. ⁶ “Kãkitira paniãtari Xoõo,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai soroã, kotxi ninoamoni Xoõo Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kanatokopa atxa? —itxakakauana.

⁷ Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Kona ate imarotari —itxana.

⁸ Eereka Xesosi txana:

—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

*Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)*

⁹ Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia atoko itxa:

—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ. Eereka iĩkitxitana kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã mapakanani ikaikota. ¹⁰ Oamiko manapi iokanatarini iniritiri apakapiniri ipixini amãtiiri. Txamari amãtiiri nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã eereka iokanatarina iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni. ¹¹ Ininiã iuaĩkana ãti iniritiri iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua iniritiri. Imisiritarina. Eereka iokanatarini iua. Kona axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni.

¹² Iuaĩkana āti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana ikarotarina, iokanata itxarina. Kona anikari axapiti amātiiri iuamoni. ¹³ Iua katakareri txari: “Kipa nikamaā? Ari, uatxa nimarotapekari. Namarite nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko iua,” itxama.

¹⁴ —Amātiiri nĩkatakani atapari amātiiri takakari ākiri apokaāpotini. Ininiā itxana: “Katakareri ākiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ākiri apakapari ikinika. Ininiā maōkari iua. Ininiā ikinika itakare aua atemoni,” itxana.

¹⁵ —Ininiā ninoa kosekaĩtotari katakareri ākiri, mapara okaĩtota itxarina. Ininiā okapirina.

Ininiā Xesosi pimaāri kākiti iuaā auakani:

—Kiripa iua katakareri kamaā? ¹⁶ Iua okanako ikinipoko ninoa. Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.

Kākiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:

—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoa.

¹⁷ Ininiā Xesosi iteene atamatana.

—Ininiākara natokopa itxa Teoso sākire iōkatsopatakori oerekiniua?

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.

Itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ¹⁸ Kākiti mākititiniā ĩkora kai xika, ikarotaāka. ĩkora kai irikiniā kākiti nopini, pomaĩpeka itxana. Ininiā eereka aāpani itxaua —itxa Xesosi.

*Homano Auĩte Īkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)*

¹⁹ Iuasaaki Xesosi sākirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiōkatsopareriakori pakini, nirekari

maĩkiniri Xesosi, okinirina ĩkapani, kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti oerekari kãkiti ninoa nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari ! imaĩkarina, kotxi ipĩkarina apanakini kãkiti. ²⁰ Ikiniõtika ninoa itikapikarina Xesosi sinimoni imarotinina ĩkapani. Ininiã ninoa ĩĩkitxitari kamĩkapirirerini Xesosi imisãkiretinina ĩkapani. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ĩkapani. ²¹ Ininiã ninoa kamĩkapirirerini apoka Xesosimoni.

—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari kãkiti poiãorini. ²² Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniro iuamoni? —itxana ninoa.

²³ Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota?

²⁴ Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi:

—Hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.

²⁶ Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari ! ikerokari. Ininiã ninoa tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni lisãkirauataikana.

Ipīkari Ōkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)

²⁷ Ikara inaāka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipīkari iuaīkana ōkitikiniua. Ninoa misākiretari Xesosi. ²⁸ Itxana:

—Koerekareri, kitxakapirīka Moisesini iōkatsopataria atoko inakari: “Kiki meenetipanika ipininiā, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiā, itakauākatari amarini iua itarini ipīpekarini uāka,” itxa Moisesini. ²⁹ Setxi itaritxiakori aua mitxi īkorapokoriti. Apia kiomanetakari ītaniriuata. Meenetipanika ipina.

³⁰ Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina meenetipanika. ³¹ Iuaīkana āti itari takaro oa. Iuaīkana ipina meenetipanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori. ³² Eereka oanipekana opīpe apaka. ³³ Ipīkani ōkitikasaakiaua, kiripa oītaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.

³⁴ Ininiā Xesosi:

—Uatxa īkorasaaki kākiti ītaniriuata. ³⁵ Teoso nakitiakori iuaīkana ōkitikasaakiaua, !ītaniriuataikana. ³⁶ Ninoa !ipinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitiki atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso ōkitikapekana ninoa. ³⁷ Hīte kerokari hīsākire. Hīte sākire txari: “Ipīkani !ōkitikaikaua.” Moisesini oerekaua ipīkani iuaīkana ōkitikapanikaua. Iua iōkatsopatakasaakiri aamina tiriakari pirena, isāpiretari Teoso sāpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: “Nota Apraāo Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua,” itxa Teoso. ³⁸ Ininiā ninoa Apraāo, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso !ipīkani Teosoneni. Auāki

inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auãkipanika —itxa Xesosi.

³⁹ Eereka ãtikaka kaiõkatsopareriakori txari:

—Koerekareri, atãopitikara pisãkire —itxana.

⁴⁰ Ikara inaãka atoko kãkiti pïkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaaua
(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

⁴¹ Ininiã Xesosi pimaãna:

—Kinirepa isãpiretaãka Teoso mereëkiti Taviini apika mekaniri ininiua? ⁴² Kotxi Taviini iõkatsopata Xikari aãtsopateë. Itxari:

Apiananiri txari niauïtemoni: “Nota kikomoni pitopãka.

⁴³ Piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.”

Itxa Taviini xikare. ⁴⁴ Taviini akiritari Teoso Mereëkiti “Niauïte.” Ininiãkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiõkatsoparerini Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

⁴⁵ Eereka kãkiti apisatoõ Xesosi õtãkikana imoianariakori. ⁴⁶ Ia atoko itxa:

—Erepaniko, kaiõkatsoparerini misirienetini. Ninoa ieretakari mãkatxi ãtanori, peereri, apanakini atamatinina ãkapani. Tiitxi amotikoãtaã ninoa potxitari kãkiti ninoakata sãkirauatini apanakini atamatinina ãkapani. Ninoa potxitari iitopãkinina auïtetxi topãkiniãtaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topãkiniãtaã iitopãkinina. ⁴⁷ Kiki ipïkasaaki,

ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaãpoko, iuaritika imisãkiretarina Teoso. Teoso imisãkiretakasaakina, kaiãori sãkiretxi isãkiretana. Ininiã apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: “Atão iua imarotari Teosokata isãkirauatini,” itxana. Txamari Teoso kamaãkaretxitana, ininiã apiata imisiritaãkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiro teto Sikakito (Marko 12.41-44)

¹ Xesosi sãkirauatakaçaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, itikari katiirini takiniro itxineirotena kaixa ãki Teoso ìkapani. ² Iuasaaki oãua tikinitakoro matiito. Ôtaniri !auaika. Oa sikaro ipi txineiro ota okinika oamoni auakaro. ³ Ininiã Xesosi txa:

—Atãopitikara, okira sito sikari apiata. ⁴ Kotxi apanakini sikaro itxineirotena itetakito. Okira sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko (Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

⁵ ãti ôti Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua Xesosi imoianariakorikata. Aiko ereri pirena isãkirenãtana.

—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiã auakari pakaronepokori. Patamatari kãkiti sikakiti Teosomoni —itxana.

⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Ari atãopitikara peerekari. Txamari apokapitikako ãti ôti ia aiko irikiko ìkapani. Iuasaaki kai ãti kai nopini auakari !auaika. Ìkinipoko irikaãkako —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

⁷ Ininiã ninoa pimaãri:

—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiãtokopa itxa ia aiko Teoso misãkiretiko irikini õti manapi aimarotini ïkapani —itxana.

⁸ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Erepaniko, xipokatxi õti apokaãpotakasaaki, kãkiti nirekari imisirienetini hïte. Ito aãpirena auako. Kaiãopokori kiki sãkire: “Teoso mereëkitikarano nota. Nota apokapeka uai,” itxamana. Paxirari ninoa sãkire. !Himaãkatapena ninoa. !Himoianatapena ninoa. ⁹ Neenamatrixiene hïkenakoenetakasaaki, !hïpïkarauatape. Iua atoko inakari merepanika auako. Iuasaaki xipokatxi õti !apokapanika —itxa Xesosi.

¹⁰ —Ãti uãka kamari neenamatrixi ãti uãkakata. Ãti auïtetxi sotatoneakori neenamauata ãti auïtetxi sotatoneakorikata. ¹¹ Iuasaaki xipokatxi õti apisa, nota apokini apisa, itixi iakeëkatoko. Natxi auako. Itori amianari auako. Apaka kãkiti atamatakiti iaxiti kamapïkaretana.

¹² —Ikara inakari apisa, apanakini maïkaiko hïte. Himisiritaãkako. Xoteoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Xoteoakori auïte apisatoõ apoïtiniina ïkapani. Hïtakaãka kateia ãki. Ninoa anikaiko hïte itixi auakani auïteakorimoni hïte apoïtinina ïkapani. Iua atokokanerako hinaãkako nisãkire hãuikini xika. ¹³ Iuasaaki auïtetxiakori apisatoõ hãuakasaaki, hïsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari. ¹⁴ Ninoa himisãkiretini apisa, maerekaxiniretika ! hïtxape. Kona hïpïkarauatape, ¹⁵ kotxi ninoa

apisatoõ hãuakasaaki, nota sikaimaroretai hĩte, ininiã himokaiakariakori ! iposotari apakapapiretiniina hĩte. ! Iposotarina isãpiretiniina: “Kona atão pisãkire,” ! itxana. ¹⁶ Hinoroma, hĩrima, hĩtariakorima, apanakini hinirimanema, haõkimanerema pakini sikaiko hĩte himokaiakariakorimoni. Ātikaka hĩte okaãkako iusaaki. ¹⁷ Ikinimane omanataiko hĩte nisãkire hãuikini xika. ¹⁸ Iuaritika Teoso ! auiritari ātika hiãko maporokiko, kotxi Teoso iteene nĩkatapitikaiko hĩte. ¹⁹ Himĩteenekiniãri ikinika himisiritiko, ininiã Teoso txĩkitakaiko ātipirika iuakata hãuapininiika hinini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xerosareẽ Xipokiko Pirena
(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

²⁰ Apikomoni Xesosi txari:

—Hãtamatakasaakiri sotatoakori ākitiniri Xerosareẽ, iusaaki himarotariko pakotapaniri sitatxi xipokini. ²¹ Iusaaki hĩte Xotéia tõpa auakani himitekako oxiratarimoni. Sitatxi hãuiniã, ininiã himitekako. Mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe sitatximoni, ²² kotxi iusaaki kãkiti misiritiko õti apoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara õti apokini. ²³ Iusaaki ! erekapaniri sito kamixiro ĩkapani, kaxitakarero ĩkapani, kotxi omitekini ! apakata. Xoteo auiniãtaã auapitikako iteene imisiritikona tĩkane, kotxi iusaaki Teoso oerekari iua omanãkare Xoteoakorimoni. ²⁴ Itomaneri kãkiti okaãkako saasara atoko inakaroã. Apanakini anikaãkako ikini uãka tixinemoni. Xoteo minakanuia xipokariko sitatxi Xerosareẽ. Teoso auiritana

ninoa kaikotini iuaã. Eereka Teoso xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana —itxa Xesosi.

Kākiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(*Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27*)

²⁵ Apikomoni Xesosi txari:

—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iōriki pakini oerekariko kākiti nota iposope uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati mītari. Iua tsakati miramaneri iene. Ikara xika itixi auakani kamaxirexinirepeka itxanako.

²⁶ Kākiti ākipa iotokako ipīkare xika. Itixi misiritiko xika ipīkarauata, kotxi iōriki, ikinika iaxiti auakani iakeēkatakako.

²⁷ Iuasaaki nota, hītari iaxitikiri katxakaãpota katxiārikata. Iuasaaki ikinimane atapanoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai.

²⁸ Ikara itixi misiritiko apokaãpotakasaaki, haiamatakko. Hionakaātako, kotxi paītiki nota kanapiriã hīte napini ĩkapani. Iuasaaki nimakatzakai hīte ikinika maerekati auiniãtaã —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena
(*Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31*)

²⁹ Xesosi sãpiretari āti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Hīxinikari aamina piko inakori. Apanakini ātião aamina apaka hīxinika. ³⁰ Pooĭoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĭ apokanapanoka,” hītxa. ³¹ Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hītikasaaki, iuasaaki himarotariko paītiki Teoso ikinimane auīte itxauako.

³² —Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ĩkinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. ³³ Iaxiti

xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire !ixipoka.

Iātapakori Ōti Pirena

³⁴ —Erepaniko, maerekaxiniretika kona hītxape. !Hīsarauatape. !Hīpoātape. Hīparīkanoka ! hīxinikapeko, kotxi hīsarauatiniā, hīpoātiniā, hīparīkanoka hīxinikiniā, !hīxinikari nikanapiriini ōti, kotxi ĩkora ōti himimarotakani ōtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa napokini. Kākiti !imarotapaniri napokini ōti. ³⁵ Imakinika kākiti itixi auakani imarotariko napokini iuasaaki. ³⁶ Hiātapariko nikanapiriini. Ātipirika himisākiretariko Teoso. Hamanaāriko Teoso ikara inakari mamisiritakanii hīte. Hamanaāriko Teoso himapētauatakani ĩkapani hītari iaxitikiri apokasaaki iua apisatoō hītimakasaaki —itxa Xesosi.

³⁷ Ikiniōtika Xesosi sari Teoso misākiretiko aikotimoni Teoso sākire oerekini ĩkapani. Ikiniōtika mapiānikata Xesosi sari ōtanoxiratarimoni, Oriva inakorimoni. ³⁸ Īkanōkapanika kākiti apoka Teoso misākiretiko aikotiā Xesosi sākire ikenakotinina ĩkapani.

22

Satanasi Īroā Xotasi Xinireē

(Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoōo 11.45-54)

¹ Kaiamapeka Páskoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteoakori nikari pāo matireēkati.

² Iuasaaki sasetotxi auīteakori, kaiōkatsopareriakori pakini nirekari Xesosi okinina, txamari,

ninoa p̄kari apanakini k̄akiti, kotxi ninoa apokaerekatari Xesosi.

³ Iuasaaki Satanasi ĩroaĩtotari Xotasi Isikariotxi ĩnakori. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. ⁴ Iuasaaki iua sari sasetotxi auĩteakorimoni, Teoso mis̄akiretiko aikoti n̄katakani auĩteakorimoni. Iuasaaki is̄akirauata n̄inoakata Xesosi im̄ikapiritini ĩkapani. Iuasaaki ninoa xinikaxitita:

—Kīatokopa itxatari Xesosi isikini atemoni?

⁵ Sasetotxi auĩteakori enen̄ka. Ninoa txari Xotasimoni:

—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĩkitxitaiko pite —itxana Xotasimoni.

⁶ —Ateeneka —itxa Xotasi.

Ikara atoko ināka atoko Xotasi īatapari isikiniri ōti manapi. Inirekari k̄akiti mauakanisaaki, Xesosi im̄ikapiritini.

Páskoá Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21)

⁷ Iuasaaki k̄akiti par̄kauata Páskoá kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiiniriti auakasaaki, itotarina p̄ao matireēkati inikinina. Iuasaaki okarina soti auĩte ākiri kiinirisaaki iniākitina ĩkapani. ⁸ Xesosi paniātana Xōo, Petro pakini:

—H̄isako. H̄apotiitariko nipokori Páskoá kiiniriti ĩkapani —itxa.

⁹ Ininiā ninoa:

—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.

¹⁰ Ininiā Xesosi:

—Xerosareēmoni h̄isa. Iuā h̄itikari kiki kaminiri sito par̄ka. Iua apān̄atari āparā. Kopiti ikiiā anikanāta. Iua aōkitaiko h̄ite. Iuakata sa h̄txako. H̄īrōa aapokotxi iua ĩroiniātā. ¹¹ Himis̄akiretari kauiniri. H̄ĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari

imarotiniiri: ‘Namonipa ianapokotakani kaiko-tiniãtaã iriko? Iuaã inirekari inapiniri Páskoia õti imoianariakorikata,’ hĩtxariko iua.” ¹² Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaã kiiniri ikapani. Imakinika tiitxi iposope. Iuaãrako hãpotiitari imakinika Páskoia kiiniriti ikapani —itxa Xesosi.

¹³ Ininiã sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi sãkire iaõka. Ininiã iuaã ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ìto, Iarẽka Pakini

(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĩto 11.23-25)

¹⁴ Ininiã Páskoia kiiniriti potarikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka. ¹⁵ Ininiã Xesosi txana: —Iteene ninirekari hĩtekata ninikiniri ia nipokori Páskoia kiiniritisaaki, natatsiirauatini apisa. ¹⁶ Ia atoko inakari nipokori !ninikaikariko hĩtekata. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako ninikapitikariko iuaĩkana.

¹⁷ Eereka iua kosekari iãtatxi koana ovaã iãriãti. Ininiã itxa:

—Niri, erekapitikari ia pisikakiti —itxari Teoso.

Eereka itxana imoianariakori:

—Ia iãriã hãpakapako. Hĩkinika hiãtariko. ¹⁸ Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovaã, Teoso ikinimane auĩte iminakanisaakiua. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako iuaĩkana niãtariko ovaã —itxa Xesosi.

¹⁹ Eereka ikosekari komiri:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari Teoso.

Eereka imapixinikaãpotari, sikaãpota itxana imoianariakori:

—Ia niïto okaãka hïte ïkapani. Ia komiri hinikasaaki, hïxinikanoko nota. Hïxinikari nipinini hïte ïkapani.

²⁰ Inikaãkarina atoko, ikosekaro ovaã. Isikana imoianariakori. Ininiã itxa:

—Ia niarêka xiketakari makatxakariko hïte maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ïkapani. Ia niarêka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²¹ Iua nimïkapiritakiri uatxa uai topãka notakata. ²² Nota hïtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tïkane. Nota hïtari iaxitikiri mïkapiritakari iteene misiritaãkako —itxa Xesosi.

²³ Xesosi moianariakori ninoakakarika isãkirauatana:

—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni? —itxanãtana.

Kiripa Apiatakari?

²⁴ Ikara atoko inaãka atoko Xesosi moianariakori misãkiretakakaua.

—Kiripa apiatakari txatapaniuako ate sauaki? —itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi:

—Xoteo minakaniuau auñteakori ita-parasãkিরeritika ipaniãtana Xoteo minakaniuau iauñtena nireëkiti ikaminina ïkapani, iuaritika ninoa sãkire, “Peerekaua ate. Ate moianatari kãkiti,” itxana. ²⁶ Hïte kona ninoa atoko kona hïtxape. Atxiïti apiari pitxaua hïte sauaki, ininiã amarini atoko pitxauako. Auñtetxi pininiãua, nitiritxi atoko pitxauako.

²⁷ Kiripa apiatakari txataua? Auñtetxi nipokori nikakarikani, apiatakari txatauako? Initiri

nipokori kamakarikani apiatakari txatauako? Ikinimane kākiti imarotari nipokori nikakari apiatakari itxaua. Txamari nota auakasaaki kākiti sauaki, nitiritxi atoko nitxaua, kotxi kākiti nimoianata.

²⁸ —Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hīte takanapano. Atāo nimoianariakori hītxaua.

²⁹ Niri, auītetxi txīkitakapekano nota. Ininiā iua atokokana nota txīkitakai hīte auītetxi hininiua.

³⁰ Nota auītetxi ninakasaaki, hinipokota, hiāta hītxako notakata. Auako auītetxi topākini hīte ĩkapani. Ininiā iuasaaki hīpaniātana tosi niri-manetxi Isaeo auakani ikamakitina tīkane —itxa Xesosi.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoāo 13.36-38)

³¹ Xesosi sākirauata Simāo Petromoni:

—Simāo, Simāo, Satanasi amanaāpekari Teoso pite, apanakini apaka atamakaerekatini ĩkapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite. ³² Iuaritika, nota misākiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire Simāo, nisākire atāo pauikini ĩkapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika pikanapiriāpitika nota sākire iteene iuaīkana pauikini ĩkapani. Eereka pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sākire auiākani —itxa Xesosi sākire.

³³ Petro txari Xesosi:

—Niauīte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope nitxa nipinini —itxa.

³⁴ Xesosi txari:

—Atão nisãpiretai. Ia ìkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxa Xesosi.

Xesosi Ôtãkikana Imoianariakori

³⁵ Eereka iuaĩkana Xesosi sãkirauata imoianari-akorikata:

—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iuasaaki kona nisikai txineiro. Kona nisikai sako mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxiĩti? Erekari hĩsini ikinika hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi

—Minakati !auinaua ate —itxana.

³⁶ Ininiã Xesosi txana:

—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniã, panika. Iouata mitaro mauakanisaakii, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ìkapani. ³⁷ Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:

Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako. Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka atãopitika —itxa.

³⁸ Imoianariakori txari:

—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ìkapani.

Xesosi txari:

—!Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã (Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)

³⁹ Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini. Imoianariakori sari iuakata. ⁴⁰ Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:

—Satanasi nirekari maerekati hīkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua sikataparatinii, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa. Iuaã ikapotoreẽkaua, misãkireta itxari Teoso. ⁴² Itxari:

—Niri, ! pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona pikamapiri nota nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa Xesosi.

⁴³ Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxiniretiniri ĩkapani.

⁴⁴ Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. ãkixinireẽ apokapeka itsii. Ininiã iteene imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika ixitimoni.

⁴⁵ Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua apoka ninoamoni. Imakapoanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatinina xika. ⁴⁶ Ininiã akiritana:

—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi nireẽkiti himakamakani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

⁴⁷ Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xotasikata apoka. Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara, apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari Xesosi. ⁴⁸ Ininiã Xesosi txari iua:

—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitxokasaaki? —itxa Xesosi.

⁴⁹ Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kâkiti nirekiniri Xesosi imaĩkini, itxana:

—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamauatini, aiouataneẽ —itxana.

⁵⁰ Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri kĩpita ikikomoni. ⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Hĩtoka ikara. Iaõpe.

Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana. ⁵² Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Xesosi txari ninoamoni:

—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? ⁵³ Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte maĩkano. ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini

(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁵⁴ Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini.

⁵⁵ Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori aua. Kâkiti topãkanãta xamina takote. ĩrokanãtana. Ininiã Petro topãka ninoa takote. ⁵⁶ Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã itakote oãpoka.

Omixinitari iua:

—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.

⁵⁷ Txamari Petro txari:

—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.

⁵⁸ Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:

—Pite Xesosi moianarikalrai? —itxari.

Txamari Petro:
—Konapitini —itxa.

⁵⁹ Āti oara napa atoko āti txari:

—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.

⁶⁰ Petro txari:

—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.

Iuasaaki, isãkirauatakasaaki, patari sãkirauata.

⁶¹ Iuasaaki Xesosi saporitika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi āti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko” ininiri iaõka aua. ⁶² Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 26.67-68; Marko 14.65)

⁶³ Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi. ⁶⁴ Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ĩkapani. Iuasaaki noropata itxarina.

—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.

⁶⁵ Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)

⁶⁶ ĩkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.

⁶⁷ —Pisãpiretaua ate, Teoso mereẽkitikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nisãpiretiniã, ! hãuikari nisãkire.
⁶⁸ Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka
 ! hãuiritari nisikakiko. ⁶⁹ Paĩtiki hĩtari iaxitikiri
 topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa
 Xesosi.

⁷⁰ Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:

—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.

Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —
 itxa.

⁷¹ —Iaõpekara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã
 apikomoni isãkire kenakotakani ! anirekaika,
 kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati
 —itxana.

23

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38)

¹ Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Pi-
 ratomoni. ² Ininiã iuaã ikamarina aãpirena.
 Apoĩtarina Xesosi:

—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti
 maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti
 miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka
 itxa: “Teoso mereẽkitino nota. Auĩtetxi apiatakari
 nitxaua,” itxa iua sãkire.

Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa.
 Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa
 sãpiretakiti. ³ Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari
 Xesosi.

—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.

⁴ Ininiã Pirato txana sasetotxi auñteakori, kãkiti pakini:

—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.

⁵ Iuaĩkana apoĩtarina:

—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auñtetxiakorimoni. Kariréia tōpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

⁶ Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:

—Ia kiki Kariréiakirikani?

⁷ —Ari iuapitikara —itxana.

Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatarari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tōpa auakani auñte itx-
aua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareẽ. Ininiã Pirato iokanatarari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.

⁸ Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aõkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire. ⁹ Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ĩkapani. Txamari Xesosi ! apakapapiretari iua. ¹⁰ Iuasaaki sasetotxi auñteakori, kaiõkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka.

¹¹ Eereka Erotxi, isotatoneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auñtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ĩkapani.

—Hãtamatarari ere. Auñtetxi itxaua —itxana.

Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni. ¹² Mĩtxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoão
18.39–19.16)

¹³ Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori, apanakini kãkiti pakini. ¹⁴ Ininiã itxa:

—Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte apisatoõ nip-imaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati ! ikama. ¹⁵ Erotxipekana ! apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatarari iua notamoni iuaĩkana. Inipitikara iua erekari, txamari hĩte nirekari okiko maxikatũka. ¹⁶ Ininiã nota paniãtarari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka niokanatarari isini.

¹⁷ Iuasaaki Pãskoã kiiniritisaaki, auĩtetxiakori itotari isikakiniri ãtika kateia ãki auakari.

¹⁸ Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:

—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi — itxana.

¹⁹ Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatarari auĩtetxiakori. Kokaniri apaka itxaua.

²⁰ Pirato nirekari Xesosi isikakini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni. ²¹ Txamari ninoa akiripoakata:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini — itxakatana.

²² Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:

—Kixikapa? Maerekati ! ikama. Ixika ! auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko inoropatiko, eereka nisikakariko — itxari.

²³ Txamari iuaĩkana akiripoakatana:

—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti. ²⁴ Ininiã Pirato:

—Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.

²⁵ Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia āki auakari. Neenamatzxi kamakari, kokaniri apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão 19.17-27)

²⁶ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko ĩkapanimoni. Iuasaaki kimaporiãpo aõkitarina Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni. Sotatoakori maĩkari iua. Aamina ĩpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini:

—Panika ia aamina ĩpiriãmitakari —itxarina.

Xesosi tikini sa itxa Simão. ²⁷ Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Ātokaka sitoakoro sari apaka. Imatinaniuatana, itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paĩtiki ipinini. ²⁸ Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:

—Sitoãkini Xerosareẽ auakani anaakoro. Kona notani ! himariaka. Hitekara himariakaua. Hamariteni ĩkapani hĩtxiapata, ²⁹ kotxi āti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Apiaerekata sito meeneto oniniua,” kotxi iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri. ³⁰ Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auĩtemoni: “Ate nopini pirika. Pipataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori apokaãpota

ninoa xipokini ìkapani. ³¹ Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hìte aamina ìsasaka atoko hìtxa. Nota ìkamari maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina ìsasaka atoko hìtxa, ininiã àti òtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sàkire.

³² Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina ìkapani. ³³ Apokasaakina “Ki-itàtati” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina ìpiriãmitakari nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Àti maerekati kamakari itakana Xesosi kikomoni, àti isanaremoni.

³⁴ Iuasaaki Xesosi txari:

—Niri !pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarotarina ikamakitina —itxa Xesosi.

Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imakatzakarina Xesosi mãka. Sarauatxi kãiatakari apakapari imãka. ³⁵ Kãkiti iuaã auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auñteakori napetari iua. Itxana:

—Iua makatzakapekari apanakini imapinakanina ìkapani. Teoso mereëkiti ininiãua, kinirepa iuaka !imakatzakaua? —itxana.

³⁶ Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioãri isikarina Xesosi iãtini ìkapani, txamari ! iãtari. ³⁷ Itxana:

—Pite Xoteo auñte pininiãua, ininiã aamina ìpiriãmitakariã pimakatzakaua. Piteka pimakatzakauako —itxarina.

³⁸ Iuasaaki iòkatakori takaãka ikii tanomoni:

—Xoteoakori Auñte —itxa iua iòkatakori. Homano sàkireë aua. Kreko sàkireë aua. Xoteo sàkireë pakini aua iuaã iòkatakori.

³⁹ Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari. Inapetari:

—Pite Teoso mereëkiti pininiãua, ãteroa pìposoti-ire? Piteka pimakatxakaua. Ate apaka pimakatx-aka —itxa.

⁴⁰ Ìti maerekati kamakari iuaã tokakitakori òtãkikari iua:

—Kona pite pĩkatari Teoso? Ate apaka apinako.

⁴¹ Atãopitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari maerekati —itxa.

⁴² Eereka itxari Xesosi:

—Xesosi, auĩtetxi pininiãtaãua papokasaaki, pix-inikano nota, kotxi ninirekari nisini pitekata iuax-iti —itxari.

⁴³ Xesosi apakapapiretari:

—Atãopitikara nitxai, uatxa ia òti, pite sariko notakata iaxiti Erekarĩataã.

Xesosi Ipinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30)

⁴⁴ Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. ⁴⁵ Atokatxi !iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko aikotiã aròkakari matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa. ⁴⁶ Iuasaaki Xesosi akirikata:

—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ìkapani.

Ikara atoko inaãka atoko, ipina. ⁴⁷ Sotato auĩte itikasaakiri, ikenakotakasaakiri, itxa:

—Atãopitikara ikira kiki atão inakarínoka kamakari iua. Maerekati !ikama —itxa sotato auĩte.

⁴⁸ Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iaritana ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana. ⁴⁹ Ikinika Xesosi aõkimanere, sitoakoro Kariréiakini, iua tikini sikani pakini aua iuaã. Ikira atoko itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena
(*Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42*)

⁵⁰ Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auñteakori òtākikakari iua. Erekarì iua. Erekarì-noka ikama. ⁵¹ Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia sitatxiti, Xotéia tōpa aua. Iātapapikari Teoso ikinimane auñte ininiua. Mitxipe apanakini Xoteo auñteakori òtākikakani nirekasaakiri Xesosi okinina, iuasaaki iua Xosee txari:

—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini — itxa.

⁵² Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaãri Xesosi ìto akauarimoni itakini ìkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ìto iuamoni. ⁵³ Ininiã iua makatxakari Xesosi ìto itokakitikoãtaã. Iapirikari mãkatxi mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipĩkari ! auapanika iua iriko ãki. ⁵⁴ Ikara òti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini òti apisa, Xoteoakori aiamata tomatiko òti ìkapani.

⁵⁵ Sitoakoro Kariréiakini Xesosikata ìkani sari Xosee tikini kai irikomoni. Ninoa nirekari imarotìniri Xesosi ìto takikoãtaã. ⁵⁶ Eereka ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini apotiitana Xesosi ìtoã itakinina ìkapani. Ininiã tomatiko òti tomata itxana, kotxi Teoso paniãtakiti iaõka ikamana.

24

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(*Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10*)

¹ Tomĩkosaaki ìkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro Xesosi ìtoã itakinina ìkapani.

² Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !Kator-eikari kai iriko. Kai tore makatxakapeẽkaika. ³ Ininiã ninoa ãroã, txama kona apokarina Xesosi ãto. ⁴ Ininiã sitoakoro:

—Ïtapari Xesosi ãto? Kanatokopa itxa? — itxanãtana.

Iuusaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkori mãkarini ninoa. Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka. ⁵ Sitoakoro pĩkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki txana:

—Kinirepa hinitanãtari auãki inakari ipĩkani sauaki? ⁶ !Uaiikari iua. Õkitikapekaua. Hĩxinikari isãkire Kariréia hĩtekata auakasaaki. ⁷ Ia atoko itxa isãkire: “Hĩtari iaxitikiri sikaãkako maerekanimoni. Eereka nipinako aamina ãpiriãmitakari nopini. Eereka ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako,” itxa Xesosi. Hĩxinikariko isãkire — itxana.

⁸ Ininiã ninoa sitoakoro:

—Ari ikara atokopitikara itxapeka isãkire — itxana.

⁹ Eereka ninoa sipeka. Õsi Xesosi moianari-akorimoni isana. Apanakini kãkiti iuaã aua apaka. Iuaã ninoa sãpiretana ikinipoko itikakitina. ¹⁰ Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma, apanakini pakini sãpiretari Xesosi moianariakori itikakitina. ¹¹ Txamari Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sãkire.

—Paxirari hĩsãkire — itxana.

¹² Petronoka auikari ninoa sãkire, ininiã imiteẽkata kai irikomoni. Iãka, iriko ãki atamatini ãkapani. Mãkatxi matanoka, Xesosi ãtoã Xosee iapirikakitinoka atamata. Eereka aapokomoni

ikanapiriã. Isikasaaki, itsorĩkaãnãta, Atamatakiti ixinikanãta.

Emaoso Kimaporiti Sikani

(Marko 16.12-13)

¹³ Ikara õti ipi Xesosi sãkire auiãkani iãpota Emaoso inakori aapokotxitimoni. Xerosareẽ pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso. ¹⁴ Ninoa ipi sãkirauanãta isaãpotakasaakina. Isãkiretarina, ixinikarina Xesosi ipinini pirena. ¹⁵ Isãkirauanãtakasaakina, iusaaki Xesosi ina ninoa tikini, ininiã iua sa ninoakata. ¹⁶ Txamari ninoa kona imarotari iua Xesosi ininiua. ¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Kipa hĩte sãkirenãta? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa iotoka. Iusaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatinina. ¹⁸ Kiropasi inakori apakapapiretari:

—Ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiĩti pite ãtiãtaã ãkarikai? —itxari.

¹⁹ Ininiã Xesosi txari:

—Natokopa itxa iua? —itxa.

Ininiã ninoa:

—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Teoso, kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi paposotiireri isãkire, ikamakiti pakini. ²⁰ Sasetotxi auĩteakori, aãuĩteakori apaka sikari iua okiko ãkapani, aamina ãpiriãmitakari nopini ipinini ãkapani. ²¹ Ate uãkatari iua kãkiti Isaeo auakani maerekani makatxaãkari ininiua. Kita mitxi iua ipina. ²² Mixikanani sitoakoro iua sãkire auiãkani sãkirauata atekata. Ininiã atsorĩkaãta. Isãpiretauana ãkanõkapanika akauarimoni isinina.

23 Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi ïto. Ninoa sãkire, aõkitana Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro Xesosi iuaãkana õkitikapekaua. 24 Eereka ãtikaka imoianariakori sari iuaã atamatinirina ïkapani. Sitoãkini sãkire atãopitikara. Txamari ! aõkitari Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.

25 Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Miïkiteni hïtxaua. ! Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti imakinika Teoso sãkire, 26 kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari imereëkiti atatsiirauatini, Teoso tixine ikanapiriini apisapanika,” itxa Teoso sãkire —itxa Xesosi.

27 Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena. Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakariã.

28 Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi nirekari apikomoni isini.

29 Ininiã itxana:

—Kona pisipe apikomoni. Mapiãnikata, ininiã atekata pikaikota —itxarina.

Ininiã Xesosi ïroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini ïkapani. 30 Iitopãka ninoakata inipokotini ïkapani. Iuasaaki Xesosi kosekari komiri.

—Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni —itxa.

Iuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni. 31 Iuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. Iuasaakipeka, ereëkoka itxa. 32 Ininiã ninoa misãkiretakakaua:

—Atãopitikara, kimaporiã isãkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oerekaruaãpotakasaaki, axinire pox-okoniuata iusaaki —itxana.

³³ Iusaakipeka ninoa aiamata. Ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Iuaã apokana õsi Xesosi moianari-akori, apanakinikata. ³⁴ Isãpiretana:

—Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Api-ananiri õkitikapekava. Petromoni oerekepekava —itxana ninoa.

³⁵ Ininiã eereka Kiropasi imoianarikata sãpiretana kimapori isinina pirena. Isãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi iusaakiika ninoa imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekava Imoianariakorimoni

(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23;

Átosi 1.6-8)

³⁶ Isãkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.

—Erekaxinire hĩtxako —itxa.

³⁷ Itikoãkatana. Ipĩkarauatana. Kamiri iuãkatarina.

³⁸ —Kinirepa hĩtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hĩtxa iĩkiteta? ³⁹ Hãtamatariko niuako, nikiti pakini. Iuapitikanano nota. Himaãtakano. Kamiri !kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãtamatano. Niĩtokara. Kamiri !nitxaua —itxa Xesosi.

⁴⁰ Ininiã oerekari iuako, ikiti pakini ninoamoni.

⁴¹ Ninoa iteene poxokoniuta, txamari !iteene !auikapanikarina atão Xesosi ininiua. Ininiã iusaaki Xesosi pimaãna:

—Nipokori aua hĩtemoni? —itxa.

⁴² Ininiã ninoa sikari ipixini ximaki kimitakori. Mapaã apaka isikarina. ⁴³ Ininiã iua nikari ninoa apisatoõ. Iusaaki ninoa imarotari atão Xesosi

ininiua, kotxi kamiri !inikari nipokori. ⁴⁴ Eereka iua misãkiretana ninoa:

—Mitxi h̄tekata nauakasaaki, nisãpiretai ikinipoko nota pirena Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Noerekapekai h̄te Moisesini iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti. Xikari iõkatsopatakori apaka noerekapekai. Imakinika ninoa sãpiretakiti nota pirena apokapeka.

⁴⁵ Iuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire iõkatsopatakori imarotinina ãkapani, ininiã iuasaaki ninoa imarotari atão. ⁴⁶ Itxari:

—Kitxakapir̄ka iõkatsopatapeẽkaika:

Teoso mereẽkiti atatsiirauatako. Okaãkako. Ipi ãti õtisaaki õkitikauako.

⁴⁷ Kãkiti nisãkire auiãkani iaripiretariko niokanapirena erekari ikini itixiti. Merepanika Xerosareẽ auakanimoni isãpiretaãkako, eereka ikini itixiti auakanimoni isãpiretaãkako. Ninoa oerekariko kãkiti takanapiniri imaerekanina, ininiã iuasaakipeka Teoso makatxakariko maerekati ikamakitina. ⁴⁸ H̄ikinika h̄te itikapekari nipinini. H̄ãtamatano nota iuaĩkana auãki ninini. Ininiã iteene himarotari nota pirena apanakini h̄isãpiretini ãkapani. ⁴⁹ Nota iokanatariko niri sikaenetakiti, Erekari Matamatakoti, h̄temoni. Uai sitatxi h̄ikaikotako. Hiãtapariko iua apokini. Ininiã h̄ãpakapariko Teoso posotiire itano ãkari —itxa Xesosi.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Marko 16.19-20; Átosi 1.9-11)

⁵⁰ Xesosi anikari imoianariakori Petãnia sitatxitimoni. Iuaã apokasaakina, Xesosi õkitikauakotaua. Itxari Teoso:

—Niri, naia pinĩkata. Pitakari erekari naiamoni
—itxa.

⁵¹ Isãkirauatakasaaki, anikaãka Teoso tixinemoni.

⁵² Iuasaaki nino:

—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —
itxanãtana.

Eereka Xerosareẽ ikanapiriãna ipoxokonir-
itikana. ⁵³ Ikiniõtika isana Teoso misãkiretiko
aikutimoni. Iuaã nino misãkiretari Teoso:

—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate ãkapani
—itxanãtana ikiniõtika.

Ameẽ.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed